

ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่นของเจ้าหน้าที่องค์การ
บริหารส่วนตำบล กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง
อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

โดย

นางวาสนา เมธาวรากุล

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การเมืองการปกครอง)
สาขาวิชาการเมืองการปกครอง สำหรับนักบริหาร
คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ปีการศึกษา 2559
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่นของเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง
อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

โดย

นางวาสนา เมธาวรากุล

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การเมืองการปกครอง)
สาขาวิชาการเมืองการปกครอง สำหรับนักบริหาร
คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ปีการศึกษา 2559
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

FACTORS AFFECTING LOCAL DEVELOPMENT TAX COLLECTION
OF NONGPLING SUBDISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION,
NONGKHAE DISTRICT OF SARABURI PROVINCE

BY

MRS. WASANA METHAWARAKUN

AN INDEPENDENT STUDY SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF
THE REQUIREMENTS FOR THE DEGREE OF
MASTER OF POLITICAL SCIENCE (POLITICS AND GOVERNMENTS)
PROGRAM IN POLITICS AND GOVERNMENTS FOR EXECUTIVE
FACULTY OF POLITICAL SCIENCE
THAMMASAT UNIVERSITY
ACADEMIC YEAR 2016
COPYRIGHT OF THAMMASAT UNIVERSITY

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

คณะรัฐศาสตร์

การค้นคว้าอิสระ

ของ

นาง วาสนา เมธาวรากุล

เรื่อง

ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่นของเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล
กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติ ให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การเมืองการปกครอง)

เมื่อ วันที่ 11 สิงหาคม พ.ศ. 2560

ประธานกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ

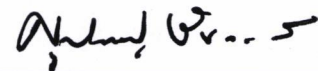
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรณสิทธิ์ พานแก้ว)

กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรณภา ทิระสังข์)

คณบดี

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศุภสวัสดิ์ ชัยวัลย์)

หัวข้อการค้นคว้าอิสระ	ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่นของ เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล กรณีศึกษา องค์การ บริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอหนองแค จังหวัด สระบุรี
ชื่อผู้เขียน	นางวาสนา เมธาวรากุล
ชื่อปริญญา	รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การเมืองการปกครอง)
สาขาวิชา/คณะ/มหาวิทยาลัย	การเมืองการปกครอง สำหรับนักบริหาร รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วรณภา ติระสังขะ
ปีการศึกษา	2559

บทคัดย่อ

การค้นคว้าอิสระนี้มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาคือ 1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ
การจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่นของเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอหนองแค
จังหวัดสระบุรี และ 2. เพื่อหาแนวทางปรับปรุงและพัฒนาในการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่นของ
เจ้าหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้การศึกษา ได้แก่ 1. หัวหน้างานจัดเก็บรายได้และ
เจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ที่ปฏิบัติงานด้านการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล
หนองปลิง อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี 2. ผู้ประกอบการท่องเที่ยวจำนวน 25 ราย ผู้ประกอบการ
ปั้มน้ำมันจำนวน 1 ราย ผู้ประกอบการร้านค้าจำนวน 5 ราย ผู้ประกอบการร้านอาหารจำนวน 2 ราย
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามแบบปลายเปิด

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่นขององค์การ
บริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี มีดังนี้คือ

1. ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีบำรุงท้องถิ่นของผู้เสียภาษีในเขตองค์การ
บริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี มีผลกระทบมากที่สุดและเห็นว่าอัตรา
ภาษีโรงเรือนและที่ดินที่เรียกเก็บในอัตราร้อยละ 12.5 ต่อปี เป็นอัตราที่สูงเกินไปและต้องเสียภาษี
ซ้ำซ้อน เนื่องจากว่าผู้ประกอบการธุรกิจส่วนตัวส่วนใหญ่นั้นมักจะทำงานเป็นมนุษย์เงินเดือนมาก่อนซึ่ง
เงินเดือนที่ได้รับมานั้นได้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาไปแล้ว และนำเงินที่ได้จากการทำงานมา
ประกอบธุรกิจส่วนตัวยังต้องเสียภาษีโรงเรือนและที่ดินและภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาซ้ำอีก

2. ปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์และการสื่อสาร จากการศึกษาวิจัยพบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี มีการจัดประชุมเรื่องการชำระภาษีให้กับตัวแทนชุมชนเพื่อกระจายข่าวไปสู่ประชาชนแต่ก็ไม่ทั่วถึงเนื่องจากผู้ประกอบธุรกิจบางรายไม่ได้อาศัยอยู่ในพื้นที่นั้น ส่วนป้ายประชาสัมพันธ์มีการขึ้นป้ายประชาสัมพันธ์ในเขตชุมชนเท่านั้น บางป้ายถูกต้นไม้บัง บางป้ายชำรุด แต่ก็มีเครื่องมือและเทคโนโลยีที่ช่วยในการประชาสัมพันธ์เพื่อเชิญชวนให้ประชาชนไปชำระภาษีบำรุงท้องถิ่น

3. ปัจจัยด้านเอกสารการยื่นแบบภาษีบำรุงท้องถิ่น จากการศึกษาวิจัยพบว่าทางองค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี มีการจัดทำรูปแบบแสดงรายการชำระภาษีที่เข้าใจยากและกรอกข้อมูลค่อนข้างยาก ไม่มีตัวอย่างการกรอกข้อมูล เอกสารที่ใช้ยื่นภาษีมีจำนวนมากและองค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิงขาดการทำระบบการเก็บรวบรวมประวัติของผู้เสียภาษี

4. ปัจจัยด้านการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่น จากการศึกษาวิจัยพบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี มีการจัดเจ้าหน้าที่เพื่อให้คำปรึกษาด้านการชำระภาษีบำรุงท้องถิ่นไว้ให้ผู้เข้ามาใช้บริการ มีการจัดเตรียมเจ้าหน้าที่ที่รับชำระภาษีไว้ตลอดเวลา ส่วนสถานที่จัดเก็บนั้นคับแคบ แสงสว่างไม่เพียงพอ มีตู้เก็บเอกสารจำนวนมากเกินไป ส่วนเจ้าหน้าที่รับชำระภาษีมีย้อยาศัยดี มีน้ำดื่มให้บริการ

5. ปัจจัยเรื่องความต่อเนื่องของนโยบายการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่น จากการศึกษาวิจัยพบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิงจะมีปัญหาเรื่องความต่อเนื่องของนโยบายในการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่นเพราะผู้บริหารระดับสูงบางสมัยจะยึดหลักการจัดเก็บภาษีตามที่กฎหมายกำหนด บางสมัยจะยึดหลักความเป็นธรรมต่อผู้เสียภาษีคือ ผู้ที่มีรายได้มากก็เสียมาก มีรายได้น้อยก็เสียน้อย ส่วนประชาชนผู้เสียภาษีในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิงบางส่วนมีความคิดเห็นว่าการจัดเก็บภาษีจะมากหรือน้อยควรคำนึงถึงความเจริญของชุมชนเป็นหลักชุมชนใดที่มีความเจริญมากก็ควรเก็บมากชุมชนใดที่มีความเจริญน้อยก็ควรลดหลั่นการจัดเก็บภาษีลงไป

6. ปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบภาษีบำรุงท้องถิ่นของเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี จากการศึกษาวิจัยพบว่าเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิงมีการศึกษาหาข้อมูลด้านกฎหมายภาษีบำรุงท้องถิ่นใหม่ ๆ อยู่เสมอ รองลงมาคือ มีความรู้ความเข้าใจในการตรวจสอบและจัดทำบัญชีผู้เสียภาษีที่อยู่ในเกณฑ์เสียภาษีในปีงบประมาณและองค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิงมีการจัดอบรมเจ้าหน้าที่ด้านการจัดเก็บอยู่เป็นประจำ พร้อมทั้งมีความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนและวิธีการในการปฏิบัติการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่น

คำสำคัญ : ปัจจัยที่มีผลกระทบ, การจัดเก็บภาษี, ภาษีบำรุงท้องถิ่น

Independent Study Title	FACTORS AFFECTING LOCAL DEVELOPMENT TAX COLLECTION OF NONGPLING SUBDISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION, NONGKAE DISTRICT OF SARABURI PROVINCE
Author	Mrs. Wasana Methawarakun
Degree	Master of Political Science (Politics and Governments)
Major Field/Faculty/University	Program in Politics and Governments for Executive Political Science Thammasat University
Independent Study Advisor	Asst. Prof. Vannapar Tirasangka, Ph.D.
Academic Years	2016

ABSTRACT

This study aimed to investigate 1) factors affecting local development tax collection of Nongpling Subdistrict Administrative Organization, Nongkhae District of Saraburi Province, and 2) possibilities of improving the local development tax collection efficiency. The sample of this study were 1) Head of local development tax collection and officer working at Nongpling Subdistrict Administrative Organization, and 2) 25 apartment owners, petrol station owner, 5 local shop owners, and 2 food stall owners. The instrument was the open-ended questionnaire.

The result showed that the factors affecting local development tax collection of Nongpling Subdistrict Administrative Organization were as follows.

1. The clear understanding concerning local development tax collection was the most effecting factor. The rate of property tax which needs to be collected at 12.5 percent each year was considered too high since most of the property owners formerly were the salary people who must have already paid income tax annually. This is an unnecessary tax collection policy.

2. The second affecting factor was the dimension of public relations and communication. There were lacks of tax collection knowledge guidance in some area. Moreover, the signs as tools of presenting news and policy were broken and hidden by trees. Technological tools should be approached as an effective way of public relations and news dissemination.

3. The next factor was the problem of document. This organization has been providing unclear and difficult information stated in the form and document regarding tax collection. There was no example of those forms completion, and the documentation was also not effective.

4. The factor of tax collection process and personnel were also found. The strong point was that there were enough officers who are ready and service-minded to give information to the people. Drinking water was available. However, the office was still uncomfortable. The light was not bright enough and the service counter was too high that the customer cannot see the officer. There were also unnecessary file cabinets in the office.

5. Discontinued policy of local tax collection was also one of the factors. The study found that the administrative members will rely on the rate imposed through law. Some year's policy required the people to pay tax in accordance with their income. Those who have high income will pay higher than the people who have low income. Nevertheless, the local people see that the tax collection must rely on the community growth. This means that the high rate of tax collection can be higher if the community is well developed.

6. The last factor was the officers' knowledge on the rule of local tax collection. The study showed that the officer of this organization would always study new information and policy regarding the local development tax. Another good point of the officers was that they understand the annual audit process. Practical trainings were often held in order to develop the officers' duty performance.

Keywords: Affecting Factor, Tax Collection, Local Development Tax.

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระ เรื่องปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล ภูมิศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี สำเร็จลุล่วงได้เนื่องจากผู้ศึกษาวิจัยได้รับความช่วยเหลือในการให้ข้อมูล ให้คำปรึกษา ให้คำแนะนำ จากบุคคลหลายท่านดังนี้

ผู้ศึกษาวิจัยขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรณภา ตีระสังขะ อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ รวมถึง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรถสิทธิ์ พานแก้ว กรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ ที่ได้กรุณาสละเวลาให้คำปรึกษา ให้คำแนะนำ และให้ข้อคิดเห็นในการค้นคว้าอิสระ อย่างเต็มที่จึงทำให้การค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จตามวัตถุประสงค์

ขอขอบพระคุณ เจ้าหน้าที่ของคณะรัฐศาสตร์ทุกคนที่ได้ให้ความช่วยเหลือในการติดต่อประสานงานและให้คำแนะนำในการทำการค้นคว้าอิสระเป็นอย่างดี ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิงทุกคนที่ได้กรุณาให้ข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดาและครอบครัวของผู้ศึกษาวิจัยที่เห็นความสำคัญของการศึกษา ตลอดจนเป็นกำลังใจที่สำคัญอย่างยิ่งของผู้ศึกษาวิจัยตลอดมาจนทำให้การค้นคว้าอิสระสำเร็จได้ตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

นางวาสนา เมธาวรากุล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(3)
กิตติกรรมประกาศ	(5)
สารบัญตาราง	(8)
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 คำถามวิจัย	2
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	2
1.5 คำจำกัดความในการวิจัย	2
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
บทที่ 2 วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
2.1 ความหมายของภาษีบำรุงท้องที่	5
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับหลักการจัดเก็บภาษี	5
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี	7
2.4 วัตถุประสงค์ในการจัดเก็บภาษี	10
2.5 หลักการติดต่อสื่อสารและประชาสัมพันธ์	13
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	16

บทที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี	21
3.1 ประวัติความเป็นมาขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง	21
3.2 พระราชบัญญัติในการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล	24
บทที่ 4 ผลการวิจัยและอภิปรายผล	32
4.1 ผลการวิจัย	32
4.2 การอภิปรายผลการวิจัย	34
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	41
5.1 สรุปผลการวิจัย	41
5.2 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย	41
5.3 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	45
รายการอ้างอิง	46
ภาคผนวก	49
ประวัติผู้เขียน	51

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 สถิติการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง ข้อมูลย้อนหลัง 5 ปี	24

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยงานการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งที่เกิดขึ้นหลังจากเหตุการณ์พฤษภาทมิฬในปีพุทธศักราช 2535 กระแสการปฏิรูปการเมืองได้ก่อตัวขึ้นอย่างรวดเร็ว มีการเรียกร้องให้มีการปฏิรูปการเมืองในหลาย ๆ ด้าน และด้านหนึ่งคือการเรียกร้องให้มีการกระจายอำนาจจึงได้จัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลพุทธศักราช 2537 ซึ่งประกาศใช้ในวันที่ 2 ธันวาคม พุทธศักราช 2537 และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 2 มีนาคม พุทธศักราช 2538 โดยสาระสำคัญของกฎหมายฉบับดังกล่าวคือ การยกฐานะสภาตำบลที่มีรายได้โดยไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกัน 3 ปีเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละ 150,000 บาท และตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลพุทธศักราช 2537 มาตรา 74 กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและบทบาทในการหารายได้เป็นของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพเพราะว่าองค์การบริหารส่วนตำบลสามารถจัดเก็บภาษีได้โดยใช้พระราชบัญญัติต่าง ๆ เช่น พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พระราชบัญญัติภาษีป้าย และพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่

การจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่เป็นรายได้หลักของเงินงบประมาณมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการนำไปจัดบริการสาธารณะให้กับประชาชนในพื้นที่ เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่ที่มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น พร้อมทั้งมีความสะดวกสบายในการดำเนินชีวิต แต่การที่องค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ๆ จะสามารถพัฒนาได้ดีหรือไม่เพียงใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับรายได้ว่ามีเพียงพอเพื่อพัฒนาท้องถิ่นหรือไม่ ซึ่งรายได้จากการจัดเก็บภาษีอากรและค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ถือเป็นแหล่งที่มาของรายได้ที่สำคัญขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งจะต้องมีการพัฒนาระบบการจัดเก็บภาษีให้มีประสิทธิภาพการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีจะเกิดขึ้นได้นั้นจะต้องประกอบไปด้วยปัจจัยด้านต่าง ๆ เพื่อให้การจัดเก็บภาษีนั้นตรงตามเป้าหมายให้ได้มากที่สุด ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องเร่งปรับปรุงและพัฒนาระบบการจัดเก็บภาษีให้เป็นไปตามเป้าหมายและครอบคลุมทุกพื้นที่ ในการพัฒนานี้จะต้องประกอบไปด้วยปัจจัยหลาย ๆ ด้านที่จะส่งผลให้การจัดเก็บภาษีมีประสิทธิภาพได้ เช่น ปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบภาษีส่วนท้องถิ่นของเจ้าหน้าที่พนักงาน ปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบภาษีส่วนท้องถิ่นของผู้เสียภาษี ปัจจัยด้านการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ปัจจัยด้านเอกสารการยื่นภาษีบำรุงท้องที่ และปัจจัยด้านการบริการและประชาสัมพันธ์

1.2 คำถามวิจัย

ปัจจัยอะไรบ้างที่เป็นปัจจัยที่สำคัญ ๆ ในการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่นของเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ได้ไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.3.1 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่นของเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

1.3.2 เพื่อหาแนวทางปรับปรุงและพัฒนาในการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่นของเจ้าหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพ

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1.4.1 ขอบเขตในด้านพื้นที่ของการศึกษาวิจัย ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาวิจัยที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

1.4.2 ขอบเขตด้านประชากร ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ทำการสัมภาษณ์บุคคลดังต่อไปนี้

1.4.2.1 ผู้อำนวยการกองคลังและเจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ที่ปฏิบัติงานด้านการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

1.4.2.2 ผู้ประกอบธุรกิจขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ได้แก่ บัณฑิตยและปั๊มหยอดเหรียญ 5 ราย ผู้ประกอบการบ้านเช่า 25 ราย ร้านค้า 5 ราย ร้านซ่อมรถ 1 ราย ร้านอาหาร 2 ราย

1.5 คำจำกัดความในการวิจัย

เพื่อเป็นแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดคำจำกัดความในการศึกษาวิจัยไว้ดังนี้

1. องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง หน่วยงานบริหารราชการส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งที่เกิดขึ้นภายใต้นโยบายการกระจายอำนาจการปกครองขึ้นพื้นฐานของรัฐบาล โดย

พระราชบัญญัติสภาพัฒนาการและองค์การบริหารส่วนตำบล พุทธศักราช 2537 กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีฐานะเป็นนิติบุคคล มีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลในด้านต่าง ๆ ตามอำนาจหน้าที่ในเขตตำบลได้ด้วยตนเอง

2. ปัจจัย หมายถึง องค์ประกอบที่ส่งผลสำเร็จต่อการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ซึ่งปัจจัยทั้ง 4 นี้ ได้แก่ ปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบภาษีท้องถิ่นของเจ้าหน้าที่พนักงาน ปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบภาษีท้องถิ่นของผู้เสียภาษี ปัจจัยด้านการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่น ปัจจัยด้านเอกสารการยื่นภาษีบำรุงท้องถิ่น และปัจจัยด้านการบริการและประชาสัมพันธ์

3. ภาษีบำรุงท้องถิ่น หมายถึง เงินที่องค์การบริหารส่วนตำบลเรียกเก็บจากประชาชนที่มีทรัพย์สินอยู่ในส่วนท้องถิ่น เพื่อนำไปใช้ในการบำรุงและพัฒนาท้องถิ่นประกอบไปด้วยภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้าย และภาษีบำรุงท้องถิ่น อากรฆ่าสัตว์

4. ภาษีโรงเรือนและที่ดิน หมายถึง ภาษีที่จัดเก็บจากภาษีโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นกับที่ดินที่ใช้ต่อเนื่องกับโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างนั้น

5. ภาษีป้าย หมายถึง ภาษีที่เก็บจากการแสดงชื่อ ยี่ห้อ หรือเครื่องหมายที่ใช้ในการประกอบการค้า หรือประกอบกิจการอื่น ๆ เพื่อหารายได้หรือโฆษณาการค้า หรือกิจการอื่นเพื่อหารายได้ไม่ว่าจะแสดงโฆษณาไว้ที่วัตถุใด ๆ ด้วยอักษรภาพ หรือเครื่องหมายที่เขียนแกะสลัก จารึกหรือทำให้ปรากฏโดยวิธีอื่น ๆ

6. ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี หมายถึง ความสามารถในการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้ายและภาษีบำรุงท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

7. เจ้าหน้าที่ หมายถึง เจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง เจ้าหน้าที่จ้างตามภารกิจ เจ้าหน้าที่ทั่วไปที่ปฏิบัติหน้าที่ในด้านการจัดเก็บภาษีสังกัดส่วนการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

8. การจัดเก็บรายได้ หมายถึง การรับชำระภาษีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเก็บเอง ได้แก่ ภาษีป้าย ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องถิ่น

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.6.1 ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่นของเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

1.6.2 ทราบถึงแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่นของเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ให้มีประสิทธิภาพ

บทที่ 2

วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ความหมายของภาษีบำรุงท้องถิ่น

ภาษีบำรุงท้องถิ่น เป็นภาษีที่ให้อำนาจแก่ราชการส่วนท้องถิ่นเป็นผู้จัดเก็บ ได้แก่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้ายและภาษีบำรุงท้องถิ่น¹

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับหลักการจัดเก็บภาษี

เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ในการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่นให้ดีขึ้นด้วยการจัดทำบริการสาธารณูปโภคต่าง ๆ เช่น ไฟฟ้า ประปา ถนนหนทาง ระบบความปลอดภัย การบริการด้านสาธารณสุข การบริการด้านการศึกษาระดับปฐมภูมิ (เตรียมอนุบาลก่อนวัยเรียน) ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลจึงจำเป็นต้องจัดเก็บภาษีท้องถิ่นเพื่อนำรายได้มาพัฒนาดังกล่าวข้างต้น ซึ่งผู้เสียภาษีอาจไม่ได้รับผลประโยชน์โดยตรงจากการเสียภาษีของตนเอง จนในบางครั้งทำให้ผู้เสียภาษารู้สึกว่าตนไม่จำเป็นที่จะต้องเสียภาษีเพราะเห็นว่าการจัดเก็บภาษีไม่เป็นธรรมหรือไม่ได้รับผลประโยชน์ตอบแทนกลับมาจากการเสียภาษีหรืออาจรู้สึกว่าการเสียภาษีหรือชำระภาษีมากเกินไปเกี่ยวข้องกับเส้นสายหรือการเลือกปฏิบัติและขั้นตอนที่ยุ่งยากซับซ้อน

ลักษณะของภาษีอากรที่ดี² Adam Smith นักเศรษฐศาสตร์ผู้มีชื่อเสียงชาวอังกฤษ ซึ่งถือเป็นบิดาแห่งการภาษีอากร ได้กล่าวไว้ในหนังสือ The Wealth of National เมื่อปี ค.ศ. 1776 ว่าหลักการจัดเก็บภาษีอากรที่ดีนั้นจะต้องประกอบด้วยหลักเกณฑ์ 4 ประการ หรือที่เรียกว่า Adam Smith's Canons ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

1. ต้องให้เกิดความเป็นธรรมแก่ผู้เสียภาษี โดยจะต้องยึดหลักว่าผู้ที่มีรายได้มากควรจะต้องเสียภาษีมาก คนมีรายได้น้อยควรเสียภาษีน้อย ตามกำลังความสามารถในการชำระภาษี (Ability to Pay) ของแต่ละคน

¹ สนทยา เรื่องทรัพย์สิน, “ภาษีบำรุงท้องถิ่น,” <http://www.dusit.ac.th> (สืบค้นเมื่อวันที่ 12 เมษายน 2560).

² Jintana Somsai, “ภาษีอากร,” <http://www.thaiblogonline.com/taxrdkhonkaen.blog?PostID=43043> (สืบค้นเมื่อวันที่ 30 มกราคม 2560).

2. ต้องกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจัดเก็บให้รัดกุมและแน่นอน เช่น ผู้เสียภาษีจะต้องชำระภาษีเมื่อใด ที่ไหน ถ้าผู้ใดละเลย หลีกเลี่ยงหรือล่าช้าจะต้องได้รับโทษอย่างไร เป็นต้น

3. ต้องอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เสียภาษีมากที่สุด เช่น ควรกำหนดช่วงเวลาในการชำระภาษีให้นานพอสมควร เพื่อให้โอกาสแก่ผู้เสียภาษีและควรใช้วิธีการที่ง่ายไม่ยุ่งยากซับซ้อน คือมิให้ผู้เสียภาษีเกิดความเบื่อหน่ายหรือให้ผ่อนชำระได้ในกรณีที่ต้องเสียภาษีเป็นจำนวนมาก เป็นต้น

4. ต้องถือหลักการจัดเก็บในอัตราต่ำแต่เก็บได้มากและทั่วถึงดีกว่าที่จะเก็บในอัตราสูงแต่เก็บได้น้อยเนื่องจากเก็บเฉพาะคนที่มีรายได้มาก อีกประการหนึ่งก็คือการเรียกเก็บภาษีในอัตราสูงย่อมเป็นการยั่วยุให้ผู้เสียภาษีเกิดความรู้สึกเสียตายเงินและพยายามหลีกเลี่ยงการเสียภาษี

โดยสรุปแล้วการจัดเก็บภาษีอากรที่ดีต้องอาศัยหลักการดังต่อไปนี้

1. หลักความยุติธรรม การเสียภาษีอากรควรคำนึงถึงขีดความสามารถ หรือรายได้ของผู้ประกอบการและประชาชนผู้เสียภาษีเป็นหลัก เช่น คนที่มีรายได้มากเสียภาษีมาก คนที่มีรายได้น้อยเสียภาษีน้อยหรือไม่เสียเลย คนที่มีรายได้เท่าเทียมกันควรเสียเท่ากัน

2. หลักความแน่นอน เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่การเก็บภาษีจะต้องมีความแน่นอน เพราะผู้ประกอบการและประชาชนผู้เสียภาษีจะได้ใช้ในการวางแผนเกี่ยวกับภาษีของตนเอง ความแน่นอนนั้นต้องแน่นอนในเรื่องดังต่อไปนี้

2.1 เวลาที่ต้องเสียภาษี หมายความว่า การเสียภาษีอากรจะต้องมีกำหนดเวลาที่แน่นอนว่าต้องชำระเมื่อไหร่ เช่น ต้องแบบแสดงรายการค้าภายในวันที่ 15 ของเดือนถัดไป ภาษีเงินได้หัก ณ. ที่จ่ายให้นำส่ง ณ. ที่ว่าการอำเภอหรือเขตท้องที่ภายใน 7 วัน นับตั้งแต่วันสิ้นเดือน เป็นต้น

2.2 วิธีการเสียภาษีควรกำหนดให้ผู้เสียภาษีทราบว่าเงินประเภทใด เสียภาษีอย่างไร

2.3 จำนวนภาษี ควรกำหนดอัตราภาษีที่จะต้องเสียให้แน่นอน เงินรายได้เท่าใด อยู่ในเกณฑ์จะต้องเสียภาษีเงินได้หรืออยู่เกณฑ์จะต้องเสียในอัตราเท่าใด หรือจะต้องเสียอย่างน้อย, อย่างมากเป็นจำนวนเท่าใด

3. หลักความสะดวก ภาษีทุกชนิดควรให้ความสะดวกแก่ผู้เสียภาษีทั้งวิธีการ เวลา และสถานที่ที่ต้องเสียภาษี เช่น สามารถยื่นแบบรายการผ่านอินเทอร์เน็ต สามารถชำระภาษีได้ผ่านที่ทำการไปรษณีย์ ธนาคาร หรือร้านสะดวกซื้อ เป็นต้น

4. หลักความประหยัดและมีประสิทธิภาพ ภาษีอากรที่ดีต้องพิจารณาค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีให้น้อยที่สุด โดยพิจารณาทั้งจากผู้จัดเก็บภาษีและผู้เสียภาษี

5. หลักการอำนวยความสะดวก (Productivity) การเก็บภาษีอากรจากประชาชนควรจัดเก็บเฉพาะประเภทที่สามารถทำรายได้ได้ดีไม่ควรจัดเก็บภาษีหลายประเภทมากเกินไป การที่ภาษีอากรจะผลิตรายได้ให้มากขึ้นเพียงใด นอกจากอัตราภาษีขึ้นอยู่กับเงื่อนไข 2 ประการคือ

5.1 ลักษณะของฐานภาษี ได้แก่ ฐานกว้าง คือภาษีอากรที่จัดเก็บครอบคลุมถึงผู้เสียภาษีอากรจำนวนมาก หรือมีกิจการที่อยู่ในข่ายต้องเสียภาษีจำนวนมากย่อมสามารถจัดเก็บได้มากกว่าภาษีอากรที่มีฐานแคบ

5.2 ขนาดของฐานภาษี ได้แก่ การที่เก็บภาษีจากฐานที่มีขนาดใหญ่คือ เก็บได้เป็นจำนวนมากจากผู้เสียภาษีแต่ละรายแม้ผู้เสียภาษีดังกล่าวจะมีจำนวนน้อยก็สามารถเก็บภาษีได้มาก

6. หลักความยืดหยุ่น การเก็บภาษีอากรควรมีความยืดหยุ่นตามสภาพเศรษฐกิจของประเทศที่เปลี่ยนแปลงไป เช่น เมื่อเศรษฐกิจของประเทศดีประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น รัฐอาจเพิ่มภาษีมูลค่าเพิ่มจาก 7% เป็น 10% เป็นต้น

7. หลักการยอมรับของประชาชน การเก็บภาษีอากรที่ดีนั้นประชาชนจะต้องยอมรับและยินดีที่จะเสียภาษีมากกว่าการหลีกเลี่ยง

8. หลักการบริหารที่ดี วิธีการในการจัดเก็บภาษีอากรนั้นควรจัดเก็บอย่างมีหลักเกณฑ์ที่รัดกุม มีประสิทธิภาพในการจัดเก็บและสามารถควบคุมการหลีกเลี่ยงภาษีอากรได้อย่างดี

ผู้ศึกษาขอสรุปว่า แนวคิดเกี่ยวกับหลักการภาษีอากรนั้น ต้องมีความเป็นธรรมกับผู้เสียภาษีทุกคนในสังคม โดยยึดหลักการปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนดไว้อย่างเท่าเทียมกันและไม่ปล่อยอำนาจให้เจ้าหน้าที่มากเกินไป พร้อมกันนั้นระบบภาษีจะต้องมีความชัดเจนและเข้าใจง่าย มีนโยบายในการจัดเก็บที่แน่นอน ช่องทางในการชำระภาษีต้องสะดวก รวดเร็ว และหลักการจัดเก็บภาษีที่มีประสิทธิภาพนั้นควรมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินการน้อยที่สุด ทั้งในส่วนของสำนักงานและผู้เสียภาษีเพื่อสร้างแรงจูงใจให้กับผู้เสียภาษี พร้อมกันนั้นหลักการของภาษีอากรที่ดีต้องมีความยืดหยุ่นสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์ปัจจุบัน

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี

ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีคือ การจัดเก็บภาษีได้เต็มเม็ดเต็มหน่วยโดยเสียค่าใช้จ่ายในการดำเนินการน้อยที่สุด ลักษณะของควมมีประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีอากรมีความสำคัญ เพราะค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีอากรนั้นเปรียบเสมือนต้นทุนอย่างหนึ่ง หากมีต้นทุนสูงก็จะทำให้ได้กำไรน้อยลง ซึ่งก็ความหมายของประสิทธิภาพในการจัดเก็บต่ำ ซึ่งคำว่า

“ประสิทธิภาพ” นั้นได้มีผู้ให้ความหมายต่าง ๆ ไว้ดังนี้³ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2525 ได้ให้ความหมายของคำว่า “ประสิทธิภาพ” หมายถึง ความสามารถที่ทำให้เกิดผล ในงาน ซึ่งสอดคล้องกับสารานุกรมเว็บ (Wepter’s Encyclopædia unabridged Dictionary of English Language) ให้ความหมายของ ประสิทธิภาพไว้ว่าเป็นความสามารถในการปฏิบัติงาน (Competency in Performance)

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ⁴ กล่าวว่าประสิทธิภาพ (Efficiency) เป็นความสามารถในการบรรลุจุดมุ่งหมายโดยใช้ทรัพยากรต่ำสุด กล่าวคือใช้วิธีการ (Mean) ให้เกิดการจัดสรรทรัพยากรที่สิ้นเปลืองน้อยที่สุด โดยมีเป้าหมาย (Goal) คือประสิทธิผลหรือให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้สูงสุด ประสิทธิภาพจะแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยนำเข้า (Input) และผลผลิต (Output) โดยมีเป้าหมายที่จะใช้ต้นทุนของทรัพยากรที่ต่ำที่สุด ถ้าองค์กรได้ผลผลิตเพิ่มขึ้นจากปัจจัยนำเข้าจำนวนเดิมแสดงว่ามีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ในทำนองเดียวกันถ้าองค์กรใดได้ผลผลิตเท่าเดิมจากปัจจัยนำเข้าที่ลดลงแสดงว่าสามารถเพิ่มประสิทธิภาพได้เช่นเดียวกัน ประสิทธิภาพที่ดีที่สุดต้องใช้ต้นทุนต่ำที่สุดซึ่งหมายความว่าไม่สิ้นเปลืองทรัพยากรมาก

วิรัชศักดิ์ เครือเทพ ได้กล่าวว่าการวัดประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี หมายถึง การประเมินต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีอากร โดยทั่วไปต้นทุนค่าใช้จ่ายของการจัดเก็บภาษีอากร ประกอบด้วย 2 ส่วนดังนี้⁵

1. ค่าใช้จ่ายของหน่วยจัดเก็บภาษีที่ใช้ไปในการจัดเก็บภาษี คือ ค่าใช้จ่ายของหน่วยงานจัดเก็บภาษีที่ใช้ในการดำเนินการจัดเก็บภาษีอากรแต่ละประเภท การวัดประสิทธิภาพของค่าใช้จ่าย

---

³เพ็ญญา ยันต์ชมพูนุท, “กลยุทธ์การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล กรณีศึกษาเปรียบเทียบในจังหวัดขอนแก่น,” (รายงานการศึกษาอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น คณะรัฐประศาสนศาสตร์ วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2554), 6-8.

⁴ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ อ้างถึงใน วาสนา ขอนทอง, “แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดกำแพงเพชร,” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น คณะรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร, 2553), 25-27.

⁵วิรัชศักดิ์ เครือเทพ อ้างถึงใน สมฤทัย มานิตย์, “ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่นของเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดสิงห์บุรี,” (การค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต, วิชาเอกการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, 2554), 13-14.

ประเภทนี้จะพิจารณาจากอัตราส่วนร้อยละของค่าใช้จ่ายที่หน่วยงานของรัฐใช้ไปในการจัดเก็บภาษีอากรต่อรายได้จากภาษีอากรที่จัดเก็บได้ ค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บต่อจำนวนเจ้าหน้าที่ เป็นต้น โดยหลักการแล้วหากอัตราค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีต่อรายได้ภาษียิ่งต่ำมากเท่าไรย่อมหมายความว่า การจัดเก็บภาษีอากรมีประสิทธิภาพมากเท่านั้น

2. ค่าใช้จ่ายของบุคคลที่เกิดขึ้นเนื่องมาจากการชำระภาษี คือ ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ของผู้มีหน้าที่เสียภาษีอากรที่ต้องเสียไปเพื่อการเสียภาษีอากรตามที่กฎหมายกำหนด ทั้งนี้ค่าใช้จ่ายประเภทนี้ไม่นับรวมกับภาษีอากรที่ต้องจ่ายไป ค่าใช้จ่ายประเภทนี้ได้แก่ ค่าจ้างที่ปรึกษากฎหมาย ค่าเดินทางไปเสียภาษีอากร ค่าใช้จ่ายในการรวบรวมเอกสารเพื่อยื่นภาษี และนอกจากนี้ค่าใช้จ่ายดังกล่าวรวมถึง ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากความไม่สะดวก ความไม่พอใจ ค่าเสียเวลาหรือค่าเสียโอกาสของประชาชนที่จะต้องเสียภาษีอากรตามกฎหมายด้วยเช่นกัน

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กล่าวว่า ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีอากรก็คือ⁶ การจัดเก็บภาษีอากรให้ได้เต็มเม็ดเต็มหน่วยหรือไม่มีการรั่วไหล โดยเสียค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด ลักษณะความมีประสิทธิภาพของการจัดเก็บภาษีอากรมีความสำคัญ เพราะค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีอากรเปรียบเสมือนเป็นการใช้ปัจจัยการผลิตหรือทรัพยากรอย่างหนึ่ง ซึ่งหากค่าใช้จ่ายมากเกินไปอาจได้รับประโยชน์น้อยกว่าเมื่อเทียบกับกรณีที่น่าไปใช้ประโยชน์ด้านอื่น การจัดเก็บภาษีอากรที่มีประสิทธิภาพย่อมจะมีผลทางด้านต่าง ๆ เช่น สนับสนุนให้ระบบภาษีมี่ความเป็นธรรม รัฐมีรายได้มากขึ้นอันเป็นการลดภาระด้านการขาดทุนและการได้เงินมาพัฒนาหรือใช้จ่ายในด้านต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น ดังนั้นการที่จะถือว่าการจัดเก็บภาษีอากรมีประสิทธิภาพไม่นั้น จำเป็นต้องมีเครื่องชี้วัด (Indicator) หรือมาตรฐานที่กำหนด เพื่อกำหนดประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีอากรมี 3 วิธี ดังนี้

1. วัดจากค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บ (Cost of Collection) ซึ่ง อุดม สมิต ถือว่าหลักการจัดเก็บภาษีที่ดีควรประหยัด โดยค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บควรจะต่ำไม่ใช่เก็บภาษีได้มากแต่ค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บมากด้วยเช่นนี้อาจทำให้เงินรายได้ภาษีอากรน้อยลง โดยทั่วไปแล้วการวัดประสิทธิภาพของการบริหารภาษีอากรตามวิธีนี้มีแนวปฏิบัติโดยเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีที่เก็บไว้ ถ้าอัตราส่วนของค่าใช้จ่ายต่อภาษีที่เก็บได้ต่ำก็แสดงว่าการเก็บภาษีนั้นมีประสิทธิภาพสูง อย่างไรก็ตามข้อสังเกตว่าการที่ค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บที่ต่ำนั้นอาจเนื่องมาจากหลายสาเหตุ เช่น รัฐบาลจ้างเจ้าหน้าที่เป็นจำนวนน้อย หรือรัฐบาลอาจจะจ้างเฉพาะบุคคลที่มีการศึกษาน้อยโดยให้ค่าจ้างหรือเงินเดือนต่ำ

⁶ วาสนา ขอนทอง, “แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการเก็บรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดกำแพงเพชร,” 28-29.

2. วัดจากรายได้ที่เก็บได้จริงกับรายได้ที่ควรจะได้ วิธีนี้เราจะต้องคำนวณว่าในการเก็บภาษีอากรแต่ละประเภท ถ้าจะจัดเก็บให้ได้เต็มเม็ดเต็มหน่วยควรได้รายได้เท่าไร แล้วเปรียบเทียบกับรายได้ที่จะได้จริงของภาษีประเภทนั้น ๆ กับรายได้ที่ควรจะได้ ก็จะทำให้เราทราบว่า การบริหารจัดการจัดเก็บภาษีนั้นมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด

3. วัดจากค่าใช้จ่ายของผู้เสียภาษีอากรในการปฏิบัติตามกฎหมาย (Compliance Cost) ตามวิธีนี้จะถือว่าเป็นหลักการเก็บภาษีอากรที่ดีมีประสิทธิภาพในการจัดเก็บสูง ควรเป็นภาษีที่ผู้เสียภาษีเสียค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติตามกฎหมายต่ำ กล่าวคือ ภาษีที่มีประสิทธิภาพควรเป็นภาษีที่ง่าย มีข้อความชัดเจนและสะดวกแก่ผู้เสียอากรที่จะปฏิบัติตาม โดยไม่ต้องปรึกษาทนายความที่มีชื่อเสียง ด้านตีความกฎหมาย หรือการจ้างนักบัญชีที่มีชื่อเสียงมาพิจารณารูปแบบบัญชีที่นักกฎหมายภาษีอากรระบุไว้

ผู้ศึกษาขอสรุปว่า ประสิทธิภาพหมายถึง การทำกิจกรรมใด ๆ ก็ตามให้บรรลุตามวัตถุประสงค์โดยใช้ทรัพยากรที่ต่ำที่สุด เพื่อให้ได้ผลประโยชน์สูงสุดหรือใช้ทรัพยากรเท่าเดิมแต่ได้ผลประโยชน์มากกว่าเดิม ในกรณีของประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีนั้นค่าใช้จ่ายของผู้เสียภาษีอากร และค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บต้องต่ำที่สุดจึงจะทำให้ประสิทธิภาพในการจัดเก็บสูง

2.4 วัตถุประสงค์ในการจัดเก็บภาษี⁷

ในการบริหารประเทศรัฐบาลจำเป็นต้องใช้เงินจำนวนมาก เมื่อรัฐจำเป็นต้องใช้เงินรัฐจึงต้องมีรายรับหรือรายได้ ซึ่งรายได้ส่วนใหญ่นั้นมาจากการเก็บภาษี ดังนั้นวัตถุประสงค์ที่สำคัญในการเก็บภาษีคือ เพื่อหารายได้มาใช้จ่ายในกิจการของรัฐ อันเป็นจุดมุ่งหมายโดยตรงและเป็นวัตถุประสงค์หลัก ซึ่งโดยทั่วไปวัตถุประสงค์ในการจัดเก็บภาษีที่สำคัญ 6 ประการคือ

1. การเก็บภาษีอากรซึ่งเป็นรายได้ของรัฐ ในสมัยก่อนภาระหน้าที่ของรัฐบาลอยู่ในวงจำกัดมีหน้าที่เฉพาะการรักษาความสงบภายในประเทศจากการรุกรานของศัตรูภายนอกประเทศเท่านั้น แต่ปัจจุบันโลกได้เปลี่ยนแปลงไปสู่สมัยเทคโนโลยี รัฐบาลของทุกประเทศมีภาระหน้าที่เพิ่มมากขึ้น ทำให้มีความจำเป็นที่จะต้องใช้จ่ายเงินในการบริหารงานตามหน้าที่ให้สำเร็จลุล่วง ซึ่งแหล่งที่มาของรายได้รัฐบาลที่สำคัญคือ รายได้จากภาษีอากรซึ่งเป็นรายได้ที่สำคัญของประเทศ โดยภาษีอากรที่จะทำรายได้ดีจะต้องเป็นภาษีที่มีความยืดหยุ่นพอสมควร สามารถปรับตัวให้เข้ากับ

⁷ ภาวดี เกิดทุ่งยั้ง, “การศึกษาเพื่อวิเคราะห์ปัญหาการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินและภาษีบำรุงท้องที่ เปรียบเทียบกับร่างภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง,” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2555), 9-12.

สถานการณ์ทางเศรษฐกิจได้ ไม่ว่าจะเศรษฐกิจจะอยู่ในภาวะเช่นไรก็สามารถทำรายได้ให้แก่รัฐบาลได้อย่างสม่ำเสมอ

2. ภาษีอากรเพื่อใช้ในการกระจายรายได้ให้เป็นธรรม เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าการกระจายรายได้ของประชาชาติให้เป็นธรรม เพื่อลดความแตกต่างระหว่างรายได้ของคนรวยกับคนจนนั้น ควรเป็นหน้าที่ประการหนึ่งของรัฐบาลเพราะหากการกระจายรายได้เป็นไปอย่างไม่เป็นธรรมแล้ว อาจทำให้เกิดความขัดแย้ง ความตึงเครียดและความระส่ำระสายในสังคมได้ โดยการกระจายรายได้ให้เป็นธรรม อาจอยู่ในรูปของการจ่ายเงินสวัสดิการแก่ครอบครัวที่ยากจน หรือการจัดสินค้าและบริการให้คนจนได้ใช้ในราคาที่ดีกว่าต้นทุนการผลิต โดยรัฐให้เงินอุดหนุนแก่ผู้ผลิตสินค้าและบริการต่างๆ การที่รัฐมีหน้าที่ในการใช้จ่ายเงินเพื่อการกระจายรายได้ประชาชาติให้เป็นธรรมเช่นนี้ ทำให้รัฐจำเป็นต้องมีรายได้และแหล่งรายได้ที่สำคัญคือ ภาษีอากรที่รัฐบาลจัดเก็บได้ นอกจากนี้แล้วภาษีอากรทำหน้าที่เป็นเครื่องมือในการกระจายรายได้ให้เป็นธรรมในตัวของมันเองได้อีกด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่เป็นโครงสร้างอัตราภาษีนั้นเป็นอัตราโครงสร้างภาษีแบบก้าวหน้า แต่อย่างไรก็ตาม โครงสร้างอัตราภาษีที่มีการเก็บภาษีอากรจากผู้มีรายได้มากในอัตราสูง อาจส่งผลเสียในเรื่องของความกระตือรือร้นในการทำงานของผู้เสียภาษีได้กล่าวคือ ผู้เสียภาษีอาจหมดกำลังใจในการทำงาน มีความปรารถนาที่จะทำงานลดลงเพราะผู้เสียภาษีเกิดความรู้สึกว่าการหารายได้ที่เพิ่มขึ้นทำให้ตัวเองต้องเสียภาษีเพิ่มมากขึ้นไปด้วย

3 เพื่อการชำระหนี้สินของรัฐ นโยบายทางการเงินการคลังในปัจจุบัน ทำให้รัฐบาลต้องใช้จ่ายเงินจำนวนมากในการพัฒนาประเทศหรือลงทุนสร้างปัจจัยต่าง ๆ เพื่อเป็นการปูพื้นฐานทางเศรษฐกิจ (Infrastructure) ไว้รองรับความเจริญอันเกิดจากการพัฒนาเศรษฐกิจ ซึ่งนับว่าเป็นเรื่องที่สำคัญมากเพราะการที่จะพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศให้เจริญก้าวหน้าต่อไปได้นั้น จำเป็นต้องมีหลักฐานทางเศรษฐกิจที่มั่นคงโดยการลงทุนที่เกี่ยวกับการปูพื้นฐานทางเศรษฐกิจได้แก่ การสร้างถนน สร้างเขื่อน ท่าเรือและพลังงานต่าง ๆ เป็นต้น ด้วยเหตุผลดังกล่าวรัฐจึงมีความจำเป็นที่จะต้องเก็บภาษีจากผู้ที่ได้รับประโยชน์จากการพัฒนาประเทศทั้งทางตรงและทางอ้อม เพื่อนำไปชำระเงินต้นและดอกเบี้ยที่ได้กู้ยืมมาลงทุน

4. ภาษีอากรเพื่อการควบคุม ภาษีอากรเป็นการบังคับเก็บจากเอกชนจึงทำให้เอกชนมีทรัพยากรเหลือเพื่อการบริโภคลดลงไปซึ่งสามารถนำภาษีอากรบางชนิดมาใช้ประโยชน์ในการได้ดังนี้

4.1 เพื่อควบคุมการบริโภค เนื่องจากรัฐบาลไม่ประสงค์จะให้ประชาชนบริโภคสินค้าบางอย่างจึงต้องเก็บภาษีในอัตราสูงเช่น สินค้าฟุ่มเฟือยต่าง ๆ

4.2 เพื่อควบคุมธุรกิจ โดยใช้ภาษีในการสนับสนุนหรือจำกัดการลงทุนในธุรกิจบางประเภท เช่น ลดภาษีแก่อุตสาหกรรมส่งออกหรือนำเข้าที่จะมาแข่งขันกัน เป็นต้น

4.3 เพื่อป้องกันการผูกขาดโดยการเก็บภาษีแก่กิจการที่ผูกขาดในอัตราที่สูงมาก เพื่อนำผลประโยชน์ส่วนเกินของธุรกิจผูกขาดไปก่อให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวม และเป็นการป้องกันไม่ให้ธุรกิจใดพยายามที่จะผูกขาดได้อีกด้วย

5. ภาษีอากรเพื่อรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ ภาวะทางเศรษฐกิจของประเทศใช้ว่าจะอยู่ราบรื่นคงที่เสมอไปอาจเกิดความผันผวนในทางเศรษฐกิจได้ เช่นภาวะเศรษฐกิจตกต่ำคนมีรายได้น้อยลง มีการว่างงาน ราคาสินค้าหรือบริการต่าง ๆ มีแนวโน้มสูงขึ้น เกิดภาวะเงินเฟ้อหรือเศรษฐกิจรุ่งเรืองขึ้น เป็นต้น ซึ่งสภาวะต่าง ๆ นี้สามารถเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา จากสภาพความไม่แน่นอนดังกล่าวภาษีอากรจึงเข้ามามีบทบาทในนโยบายการคลังของประเทศมากขึ้น กล่าวคือเวลาที่เศรษฐกิจของประเทศอยู่ในภาวะเงินเฟ้อ (Inflation) รัฐบาลสามารถใช้ภาษีอากรเป็นเครื่องมือแก้ไขปัญหภาวะเศรษฐกิจดังกล่าว โดยการเพิ่มอัตราภาษีอากรให้สูงขึ้นเป็นการดึงเงินจากมือประชาชนเพื่อลดอำนาจซื้อของประชาชน และในทางตรงกันข้ามเมื่อเศรษฐกิจของประเทศอยู่ในภาวะเงินฝืด (Deflation) รัฐบาลอาจลดอัตราภาษีลงเพื่อช่วยให้ประชาชนมีอำนาจซื้อสูงขึ้น การหมุนเวียนของเงินและธุรกิจต่าง ๆ ก็จะมีผลทำให้ภาวะเศรษฐกิจของประเทศกระเตื้องขึ้น และกลับคืนสู่ภาวะปกติได้ในที่สุด จะเห็นว่าการจัดเก็บภาษีอากรสามารถใช้เป็นเครื่องมือดำเนินนโยบายในการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ (Stabilization Policy) ซึ่งเป็นหน้าที่ของรัฐบาลได้โดยดำเนินการทั้งในด้านเสถียรภาพการจ้างงานและในด้านเสถียรภาพทางราคา คือทำให้การจ้างงานของประเทศอยู่ในอัตราสูง รักษาระดับราคาสินค้าทั่วไปให้อยู่ในระดับค่อนข้างคงที่ คือไม่เคลื่อนไหวขึ้นหรือลงมากเกินไป นอกจากนี้รัฐบาลยังสามารถใช้ภาษีอากรเป็นเครื่องมือในการสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศได้ โดยประเทศที่กำลังอยู่ในระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจ รัฐบาลควรมีนโยบายภาษีอากรที่ส่งเสริมการออมและการลงทุนของภาคเอกชน เช่น การยกเว้นภาษีดอกเบียที่ได้รับจากการออมภาษีที่เก็บจากเงินปันผล ตลอดจนการยกเว้นภาษีอากรขาเข้าสินค้าประเภททุนที่นำมาใช้ในกิจการลงทุนที่รัฐบาลให้การส่งเสริมเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ

6. ภาษีอากรเพื่อส่งเสริมความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอาจวัดได้จากผลผลิตโดยรวมของประเทศที่มีการผลิตสินค้าและบริการได้ในปริมาณมาก ความสามารถในการตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ทั่วถึงและมีปริมาณขึ้นเรื่อย ๆ รัฐบาลอาจใช้ภาษีเป็นเครื่องมือในการควบคุมการบริโภคสินค้า การผลิตหรือวิธีการดำเนินธุรกิจบางชนิด เพื่อมิให้เกิดผลเสียต่อเศรษฐกิจโดยรวม เช่น เมื่อสินค้าชนิดใดเป็นสินค้าที่ฟุ่มเฟือยและไม่มีความจำเป็นมากนักสำหรับประชาชนส่วนใหญ่ รัฐบาลอาจใช้การจัดเก็บภาษีในอัตราสูง คือให้สินค้าดังกล่าวมีราคาแพงเป็นการจำกัดจำนวนการใช้สินค้าได้ทางหนึ่ง มีผลให้ประชาชนได้ใช้สินค้าดังกล่าวเท่าที่จำเป็นหรือหากว่าสินค้าใดที่ประชาชนมีความต้องการบริโภคในปริมาณที่สูง หรือเป็นสินค้าที่เป็นประโยชน์

แก่ประชาชนส่วนรวม รัฐบาลอาจใช้การจัดเก็บภาษีในอัตราที่ต่ำเพื่อให้ประชาชนมีกำลังซื้อมากขึ้นได้ เป็นต้น

2.5 หลักการติดต่อสื่อสารและประชาสัมพันธ์⁸

การติดต่อสื่อสาร คือ การสร้างความสัมพันธ์และสร้างความเข้าใจในองค์กรหรือหน่วยงานกับกลุ่มประชาชนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อที่หวังจะให้ได้รับผลประโยชน์ด้านความร่วมมือ พร้อมกับได้รับการสนับสนุนจากประชาชนในด้านความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน การที่ความสัมพันธ์จะเกิดขึ้นได้ก็จะต้องอาศัยการติดต่อสื่อสารที่ดีและถูกต้อง เพื่อนำข้อมูลและเนื้อหาสาระจากบุคคลหนึ่งไปยังอีกบุคคลหนึ่งหรือกลุ่มคนอื่น ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

องค์ประกอบของการสื่อสาร มีองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ด้าน คือ

1. ผู้ส่งสาร (Sender) คือ ผู้ที่เริ่มกระบวนการในการสื่อสารอาจเป็นบุคคล กลุ่มคน หน่วยงาน สถาบันหรือองค์กรก็ได้ในการสื่อสารเพื่อหวังผลในการประชาสัมพันธ์

2. ข่าวสาร (Message) คือ ข้อความหรือเนื้อหาสาระที่มีความสำคัญที่ผู้ส่งสารต้องการส่งให้ผู้รับได้รับรู้เนื้อหาสาระดังกล่าวนี้ สามารถสื่อความหมายได้ตรงกับความต้องการที่จะสื่อสารเพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์จากบุคคลหนึ่งไปถึงอีกคนหนึ่งหรือจากองค์กรหนึ่งไปยังองค์กรหนึ่ง

3. ช่องทาง (Media or Channel) คือ ช่องทางหรือวิธีการที่จะนำเอาข้อมูลข่าวสารที่มีความสำคัญจากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสาร หากปราศจากช่องทางแล้วข้อมูลข่าวสารก็ไม่อาจส่งถึงมือผู้รับได้ช่องทางในการสื่อสารนั้นมีอยู่มากมาย เช่น การเขียน การส่งเสียง การส่งสัญญาณควัน การพูด และการส่งสัญญาณจากเสียงกลองไปจนถึงช่องทางการสื่อสารในสมัยปัจจุบันที่มีความทันสมัยมากยิ่งขึ้น ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ การพิมพ์ และระบบอินเทอร์เน็ต เครือข่ายเน็ตเวิร์ค เป็นต้น

4. ผู้รับสาร (Receiver) คือ บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่เป็นเป้าหมายที่ต้องการจะสื่อสารและต้องการให้เป็นจุดมุ่งหมายปลายทางของการสื่อสาร โดยได้รับข้อมูลมาเป็นสาร ข้อมูลหรือข่าวสารที่ได้นั้นจะได้อาจจากผู้ส่งสารโดยส่งมาให้ผ่านช่องทางการสื่อสาร ผู้รับสารจึงได้รับข้อมูลและข่าวสารที่ดี ผู้รับสารจะต้องพยายามที่จะสร้างความเข้าใจในเนื้อหาสาระตามที่ข้อมูลหรือเนื้อหาส่งมาเพื่อให้ถูกต้องตามวัตถุประสงค์หรือความปรารถนาของผู้ส่งสาร ผู้รับสารคือ ประชาชน องค์กร หน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานภาคเอกชนที่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากผู้ส่งสาร เพื่อสร้างความเข้าใจให้ เป็นไปในแนวทางเดียวกัน

⁸ สมฤทัย มานิตย์, “ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่นของเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดสิงห์บุรี”, 20-23.

การประชาสัมพันธ์ คือ ช่องทางหรือวิธีการที่จะนำข้อมูลข่าวสารที่ต้องการจะเผยแพร่ และประชาสัมพันธ์จากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสาร ในปัจจุบันช่องทางการประชาสัมพันธ์นั้นมีมากมายหลายช่องทาง อันสืบเนื่องมาจากโลกมีวิวัฒนาการและมีการพัฒนาการด้านเทคโนโลยีไปอย่างมาก เราสามารถแบ่งสื่อการประชาสัมพันธ์ได้ 5 แบบ คือ

1. สื่อบุคคล หมายถึง บุคคลหนึ่งที่ทำหน้าที่เป็นสื่อกลางเป็นตัวถ่ายทอดข้อมูลหรือเรื่องราวต่าง ๆ ไปยังบุคคลอื่น สื่อบุคคลจัดได้ว่าเป็นสื่อที่มีประสิทธิภาพมากในด้านการประชาสัมพันธ์ อีกอย่างหนึ่งเพราะเป็นตัวกลางในการโน้มน้าวจิตใจของผู้รับสารโดยตรง โดยส่วนใหญ่จะต้องอาศัยการพูดที่มีลักษณะต่าง ๆ เช่น การพบปะสนทนากัน การพูดคุยกัน การประชุม การสอน การอภิปราย การสัมภาษณ์ การปาฐกถาและการพูดตามโอกาสพิเศษต่าง ๆ แต่สื่อบุคคลก็ยังมีข้อจำกัดในตัวของมัน คือในกรณีที่เนื้อหาสาระนั้นเป็นเนื้อหาที่มีความซับซ้อนการพูดเพียงอย่างเดียวอาจไม่สามารถสร้างความเข้าใจได้เลยในทันทีทันใดและสื่อบุคคลเป็นสื่อคำพูดถือว่าเป็นสื่อที่ไม่มี ความถาวรยากแก่การตรวจสอบและการอ้างอิง นอกจากจะมีการบันทึกคำพูดนั้นไว้ด้วยวิธีการ บันทึกเสียง จดบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร

2. สื่อมวลชน หมายถึง สื่อบุคคลที่สามารถที่จะถ่ายทอดออกมาเป็นสื่อกลางในการสื่อสาร ประชาสัมพันธ์สู่ผู้คนจำนวนมาก ๆ พร้อมกันได้ในเวลาเดียวกันได้อย่างรวดเร็ว มนุษย์จึงได้มีการพัฒนาเทคโนโลยีการสื่อสารให้มีความทันสมัยมากขึ้นไป จึงได้เกิดเป็นสื่อมวลชนมาเพื่อจัดทำภารกิจในการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ สื่อมวลชนแบ่งออกได้ 5 ประเภทคือ นิตยสาร หนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง โทรทัศน์และภาพยนตร์ สื่อหนังสือพิมพ์และนิตยสารนั้นมีความคงทนสามารถนำ ข้อมูลที่มีอยู่มาอ่านได้ใหม่ตลอดเวลา แต่มีข้อจำกัดสำหรับบุคคลที่ تابอดหรืออ่านหนังสือไม่ออก ส่วนสื่อวิทยุและกระจายเสียงนั้น เป็นสื่อที่ส่งออกไปได้ไกลเพราะใช้คลื่นความถี่วิทยุไม่มีข้อจำกัด ด้านการขนส่งเหมือนจำพวกสื่อหนังสือพิมพ์ นิตยสาร แต่จะมีข้อจำกัดในด้านที่ผู้ฟังจะไม่สามารถฟังซ้ำหรือฟังใหม่ได้อีก ดังนั้นหากผู้ฟังไม่ได้ตั้งใจที่จะฟังอาจจะทำให้ผู้ฟังได้รับข้อมูลข่าวสารไม่ถูกต้องครบถ้วน สื่อวิทยุ โทรทัศน์และภาพยนตร์ จัดว่าเป็นสื่อที่มีประสิทธิภาพมากในการสื่อสาร เนื่องจาก เป็นสื่อที่ผู้รับสื่อ นั้นสามารถที่จะมองเห็นภาพ ภาพนั้นมีการเคลื่อนไหวและได้ยินเสียงประกอบทำให้ การรับสื่อเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและชัดเจนมากยิ่งขึ้น

3. สื่อสิ่งพิมพ์ เป็นสื่อกลางในการประชาสัมพันธ์ที่ส่วนกลางของหน่วยงานหรือองค์กร เป็นผู้ผลิตสื่อและเผยแพร่สื่อ นั้นไปยังกลุ่มเป้าหมายให้ตรงตามวัตถุประสงค์ในการผลิต และรูปแบบของสื่อสิ่งพิมพ์นั้น ๆ มีความแตกต่างกันออกไปไม่ว่าจะเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ที่ไม่ทำการเย็บเล่ม ได้แก่ แผ่นโปสเตอร์ โปสเตอร์ ใบปลิว แผ่นพับ จดหมายข่าว เป็นต้น หรือสื่อสิ่งพิมพ์ที่ทำการเย็บเล่ม ได้แก่ เอกสารเผยแพร่ วารสาร หนังสือโอกาสพิเศษ รายงานประจำปี เป็นต้น ปัจจุบันสื่อสิ่งพิมพ์ยังได้รับ

ความนิยมอยู่ในระดับมากที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์ สื่อสิ่งพิมพ์นั้นมีความหลากหลายและรูปแบบต่าง ๆ แยกกันออกไปอีกมากมาย

4. สื่อโทรทัศน์ เป็นสื่อที่ผู้รับสื่อสามารถรับได้ทั้งภาพและเสียง โดยปกติสื่อโทรทัศน์สามารถแบ่งได้เป็น 2 ส่วนคือ ส่วนที่เป็นสื่อวัสดุและส่วนที่เป็นสื่ออุปกรณ์ โดยสื่อวัสดุอาจจะสามารถใช้ได้ด้วยตัวเองโดยตรง เช่น ภาพวาด ของตัวอย่างและแบบจำลอง สื่อประเภทนี้จะต้องนำไปใช้ร่วมกับอุปกรณ์ เช่น เทปวีดิทัศน์ แผ่นดิสก์เก็ต เทปบันทึกเสียง เป็นต้น ส่วนที่เป็นสื่ออุปกรณ์ เช่น เครื่องเล่นเทปบันทึกเสียง เครื่องฉายภาพยนตร์ เครื่องเล่นวีดิทัศน์ โดยภาพรวมแล้วสื่อโทรทัศน์มีข้อดีคือมีความน่าสนใจและเป็นสื่อที่มีความคงทนสามารถนำไปใช้ได้บ่อยและคัดลอกเพื่อนำไปใช้ในที่อื่น ๆ ได้ง่าย ข้อจำกัดของสื่ออุปกรณ์จะต้องใช้อุปกรณ์บางอย่างที่มีราคาแพงและผู้ใช้สื่อจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในการใช้สื่อและมีความจำกัดด้านการใช้ไฟฟ้าและแบตเตอรี่ ปัจจุบันคอมพิวเตอร์ได้เข้ามามีบทบาทและมีอิทธิพลเป็นอย่างมากต่อการสื่อสารในการจัดการประชาสัมพันธ์ ดังนั้นการประชาสัมพันธ์ในปัจจุบันจึงออกมาเป็นรูปแบบสื่อผสมได้รับความนิยมกันอย่างแพร่หลาย เพราะเป็นสื่อที่สามารถดึงดูดความสนใจของผู้รับสื่อได้เป็นอย่างดีไม่ว่าจะเป็นสื่อภาพนิ่ง สื่อภาพเคลื่อนไหว เสียงและสื่อความสมจริงเป็นธรรมชาติ และผู้รับสื่อยังสามารถมีส่วนร่วมและตอบสนองต่อสื่อดังกล่าวได้ ส่วนข้อจำกัดของสื่อประเภทนี้คือความยุ่งยากในการจัดเตรียมอุปกรณ์ ผู้รับสื่อต้องมีความรู้ความเข้าใจในการใช้คอมพิวเตอร์ นอกจากนี้ในยุคที่โลกไร้พรมแดนการสื่อสาร การประชาสัมพันธ์ในระบบอินเทอร์เน็ตยังคงมีความทวีความสำคัญขึ้นเรื่อย ๆ และจะกลายเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวันของโลกในปัจจุบันและโลกในอนาคตอันใกล้ที่จะถึงนี้ โดยที่อินเทอร์เน็ตนั้นมีข้อดีคือ สามารถเข้าถึงประชาชนทุกคนทั่วทุกมุมโลกได้อย่างครอบคลุมและรวดเร็ว และสื่ออินเทอร์เน็ตเป็นสื่อที่ผู้รับสื่อและผู้ส่งสื่อมีการโต้ตอบและซักถามข้อมูลกันโดยตรงได้เลยทันที

5. สื่อกิจกรรม คือ สื่อที่ปัจจุบันให้ความสำคัญ ให้ความหมายและให้ขอบเขตอย่างกว้างขวาง กิจกรรมนั้นต้องสื่อความรู้สึกนึกคิด ความรู้ อารมณ์และเรื่องราวต่าง ๆ ไปสู่กลุ่มเป้าหมาย สื่อประเภทนี้จะมียุ่่มากและหลายรูปแบบ เช่น การจัดประชุมสัมมนา ฝึกอบรม การแถลงข่าว การจัดการสาธิต การจัดนิทรรศการ กิจกรรมสร้างเสริมอาชีพ กิจกรรมการกุศลและกิจกรรมทางการเรียนรู้ทางการศึกษา เป็นต้น

ผู้ศึกษาขอสรุปว่า การสื่อสารและการประชาสัมพันธ์นั้นมีบทบาทและมีความสำคัญในการที่จะช่วยสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้เกิดขึ้นในองค์กรเดียวกันหรือต่างองค์กร หรือระหว่างหน่วยงานกับประชาชนกลุ่มเป้าหมาย การประชาสัมพันธ์และการสื่อสารเป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจระหว่างผู้รับสารและผู้ส่งสาร พร้อมทั้งเปิดโอกาสในการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อหน่วยงานหรือองค์กร และสามารถนำการประชาสัมพันธ์ไปใช้เป็นเครื่องมือในการสร้างความสำเร็จให้เกิดแก่องค์กรหรือหน่วยงานนั้น ๆ

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลกรณีสึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอหนองแค จังหวัด สระบุรี ผู้ศึกษาได้รวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

งานวิจัยที่ 1⁹ ของสมพร มีวงษ์สม, รุ่งศรี คงสมบูรณ์, อัมพร สุขผ่อง, ชาญชัย จิตเหล่าอาพร และบุญอนันต์ บุญสนธิ ได้ทำการศึกษาเรื่องปัญหาการจัดเก็บภาษีรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหมู อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี ผลการวิจัยพบว่า

1. ประเภทของรายได้ที่จัดเก็บได้และจัดเก็บไม่ได้ รายได้ที่ท้องถิ่นจัดเก็บได้จริง พบว่ามีรายได้ 3 - 4 ประเภทที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหมูสามารถจัดเก็บได้ แต่ปรากฏว่าเกือบร้อยละ 90 ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหมูไม่มีการจัดเก็บรายได้เหล่านั้น ได้แก่ ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตในการเล่นการพนัน รายได้จากกิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์ ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตการขายสุรา และรายได้จากสาธารณูปโภค

2. ด้านจำนวนและการทำงานของเจ้าหน้าที่ มีความเห็นว่าเจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้มีจำนวนไม่เพียงพอเนื่องจากส่วนใหญ่ต้องทำหน้าที่อื่นนอกเหนือจากการจัดเก็บรายได้ เช่น งานพัสดุ งานธุรการ งานถ่ายโอนการตรวจสอบอุปกรณ์สำนักงาน เป็นต้น

3. ลักษณะการมาเสียภาษีของประชาชน พบว่ามีข้อมูลแตกต่างกันคือ ส่วนใหญ่มาเสียภาษีเมื่อได้รับหนังสือแจ้งเตือน รองลงมาคือมาเสียภาษีเองและประกาศประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย สุดท้ายคือมาตามป้ายประชาสัมพันธ์

งานวิจัยที่ 2¹⁰ สุธิดา อรรถนิมาตย์ และจิรวัดน์ เจริญสุข ได้ทำการศึกษาเรื่องปัญหาการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงเกลือ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลบึงเกลือมีปัญหาในการจัดเก็บภาษีตามหลักของความเสมอภาค โดยเฉพาะกลุ่มผู้ประกอบการแพที่เป็นร้านค้าจะเปิดกิจการเป็นบางเวลาเฉพาะช่วงเทศกาล ตามหลักของความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลบึงเกลือมีปัญหาในเรื่องหลักของความ

⁹สมพร มีวงษ์สม และคณะ, “ปัญหาการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหมู อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี,” (งานวิจัยปริญญามหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์, 2555), บทคัดย่อ.

¹⁰สุธิดา อรรถนิมาตย์ และจิรวัดน์ เจริญสุข, “ปัญหาการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงเกลือ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด,” *วารสารการเมืองการปกครอง*, ปีที่ 4 ฉ. 2 (มีนาคม - สิงหาคม 2557), 314-315.

ได้ในทางปฏิบัติเพราะจากสถิติย้อนหลัง 5 ปี การจัดเก็บภาษีรายได้มีจำนวนลดลงปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญคือ ปัญหาเกี่ยวกับการตรวจสอบทะเบียนผู้เสียภาษี ข้อมูลแผนที่ผู้เสียภาษีและทะเบียนทรัพย์สินหรือป้ายที่แสดงไม่ละเอียด และปัญหาเกี่ยวกับวัสดุ อุปกรณ์ในการจัดเก็บภาษี ภาคเทคโนโลยีที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับทะเบียนทรัพย์สิน ส่วนหลักของการทำรายได้พบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลบึงเกลือมีปัญหาในด้านหลักของการทำรายได้คือ ปัญหาเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลยังไม่มีระบบแผนที่ภาษีที่มีความสมบูรณ์ ปัญหาเกี่ยวกับเรื่องการขยายฐานภาษีที่ไม่สามารถปรับเพิ่มได้ เป็นผลมาจากการปรับฐานภาษีจะทำให้ประชาชนได้รับผลกระทบในการชำระภาษีเพิ่มขึ้น ทำให้ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบึงเกลือไม่กล้าปรับขยายฐานภาษีเพราะเกรงว่าจะกระทบถึงฐานคะแนนเสียง และปัญหาเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์และการสร้างความเข้าใจในการจัดเก็บภาษีเป็นเพราะการที่องค์การบริหารส่วนตำบลบึงเกลือไม่ให้ความสำคัญในเรื่องของการประชาสัมพันธ์การจัดเก็บภาษีเท่าที่ควร

งานวิจัยที่ 3¹¹ ชุตินันต์ หน่อแก้ว ได้ศึกษาวิจัยเรื่องประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าอันดับ 1 ด้านการบริการที่ดีมีผลต่อประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีมากที่สุด อันดับ 2 ด้านการประชาสัมพันธ์ อันดับ 3 ด้านความรู้ความสามารถของบุคลากรมีผลทำให้การจัดเก็บภาษีมีประสิทธิภาพเพราะเจ้าหน้าที่ที่มีความเชี่ยวชาญสามารถให้คำแนะนำที่ถูกต้องและรวดเร็วต่อผู้เสียภาษี พร้อมทั้งสามารถนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้เพื่อให้การเก็บภาษีถูกต้องและเป็นธรรมกับประชาชน อันดับ 4 ด้านอัตรา / ประเภทภาษีที่เป็นธรรมสามารถจูงใจให้มีผู้เสียภาษีเพิ่มขึ้น และอันดับ 5 ด้านการทำประโยชน์เพื่อสังคมเทศบาลสามารถนำเงินภาษีที่จัดเก็บมาพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญได้

งานวิจัยที่ 4¹² อาจารย์กัญยารวรรณ์ กำเนิดสินธุ์ “ได้ทำการศึกษาเรื่องประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ของเทศบาล : ศึกษากรณีเทศบาลตำบลแหลมฟ้าผ่า อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ (บทคัดย่อ) ผลของการวิจัยพบว่า ด้านลักษณะของภาษีอากรมีความชัดเจนและเป็นธรรมต่อผู้เสียภาษี ด้านโครงสร้างภาษีมีความเข้าใจง่ายแต่กฎหมายที่บังคับใช้ล่าช้าไม่ทันกับความเปลี่ยนแปลงทำให้สามารถหลบเลี่ยงภาษีได้โดยไม่เกรงกลัวบทลงโทษ ส่วนทรัพย์สินที่ได้รับการ

¹¹ชุตินันต์ หน่อแก้ว, “ประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่” (การประชุมเชิงวิชาการทางบริหารธุรกิจระดับชาติ, คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ครั้งที่ 1, วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, 2555), 27.

¹²กัญยารวรรณ์ กำเนิดสินธุ์, “ประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ของเทศบาล : ศึกษากรณีเทศบาลตำบลแหลมฟ้าผ่า อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ,” (งานวิจัยคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, 2555), 1.

ยกเว้นไม่มีผลต่อการจัดเก็บรายได้เพราะกฎหมายระบุไว้ชัดเจน โครงสร้างของภาษีควรปรับปรุงให้เพิ่มอัตราประเมินในการชำระภาษีเพิ่มมากขึ้น ด้านการอำนวยความสะดวกแก่ผู้เสียภาษีอากรพบว่าเจ้าหน้าที่ให้บริการอย่างเท่าเทียมกัน แต่ยังไม่มีการใช้ระบบคอมพิวเตอร์ที่สมบูรณ์มาใช้ในการจัดเก็บรายได้ ไม่มีการจัดทำตัวอย่างของการกรอกข้อมูล ด้านการประชาสัมพันธ์พบว่าการประชาสัมพันธ์ที่เน้นระยะเวลาที่ต้องชำระไม่ได้เน้นในส่วนของการให้ประชาชนได้รับทราบถึงหน้าที่ ความรับผิดชอบและการสร้างจิตสำนึกที่ดีในการเสียภาษี ขาดการชี้แจงเรื่องการนำภาษีของผู้เสียภาษีไปใช้ในโครงการใด ในส่วนของการจัดทำเอกสารมีการจัดทำและแจกจ่ายไม่ทั่วถึงและไม่น่าสนใจเท่าที่ควร ส่วนด้านเจ้าหน้าที่ ยังขาดเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถในการจัดเก็บและเจ้าหน้าที่ที่ได้รับการฝึกอบรมน้อย แต่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน ยกเว้นการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการจัดเก็บภาษีจะมีปัญหาเฉพาะในส่วนของผู้เสียภาษีที่ต้องออกไปจัดเก็บค่าธรรมเนียมเก็บและขนขยะมูลฝอยที่จ้างบุคคลภายนอก ซึ่งประชาชนมักชำระไม่ครบและพยายามหลีกเลี่ยง ส่วนการได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นยังมีไม่มากรวมไปถึงการสนับสนุนที่ได้รับน้อยเกินไป

งานวิจัยที่ 5¹³ ประภาพร วงศ์สุบิน ได้ทำการวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : การศึกษาเปรียบเทียบระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอแกลง จังหวัดระยอง (บคคดย่อ) พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอแกลง จังหวัดระยอง ได้แก่ ความสอดคล้องในนโยบายการบริหารงาน ความเพียงพอของงบประมาณในการดำเนินงาน ความพร้อมของสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ ทักษะและประสบการณ์ในการบริหารจัดการ ความพร้อมในการจัดทำแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สิน ส่วนมาตรการการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอแกลง จังหวัดระยอง ที่สำคัญได้แก่ การจัดเก็บภาษีได้ตรงตามระยะเวลา การจัดเก็บภาษีได้ตรงตามประมาณการรายรับ การจัดเก็บภาษีได้ครบถ้วนทั้งจำนวนเงินและจำนวนราย

จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้พบว่าปัจจัยที่คาดว่าจะส่งผลต่อการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี มีดังนี้คือ

1. ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีส่วนท้องถิ่นของเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง ซึ่งแยกออกได้เป็น 2 ส่วนดังนี้

¹³ ประภาพร วงศ์สุบิน, “ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : การศึกษาเปรียบเทียบระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอแกลง จังหวัดระยอง,” (ภาคนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี, 2558), บคคดย่อ.

ส่วนแรก คือเรื่องวิธีการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่น ควรจะต้องมีการออกสำรวจข้อมูลทะเบียนทรัพย์สิน เพื่อจัดทำแผนที่ภาษีให้เป็นปัจจุบันและเก็บข้อมูลลงระบบคอมพิวเตอร์ เพื่อเป็นการสร้างความมั่นใจให้กับประชาชนผู้เสียภาษีว่าประชาชนผู้มีหน้าที่เสียภาษีทุกคนได้รับการขึ้นทะเบียนทั้งหมด ซึ่งเป็นไปตามหลักของความเสมอภาคในการจัดเก็บภาษี ส่วนปัญหาในการจัดเก็บข้อมูลแผนที่ภาษีนั้น อาจจะมาจากองค์การบริหารส่วนตำบลขาดแคลนในเรื่องของงบประมาณในการจัดทำระบบการตรวจสอบซึ่งปัญหานี้ผู้บริหารควรให้ความสนใจในการพัฒนาเทคโนโลยี พร้อมทั้งเจ้าหน้าที่จำเป็น ต้องมีความรู้ ทักษะและประสบการณ์ใหม่ ๆ ในการทำงานเพื่อทำให้การจัดเก็บภาษีท้องถิ่นได้ตรงตามเป้าหมาย

ส่วนที่สอง คือเรื่องการนำเงินภาษีไปใช้ซึ่งเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการชี้แจงถึงการนำเงินภาษีไปใช้ในการพัฒนาชุมชนว่าในแต่ละปีมีการนำเงินไปใช้พัฒนาในส่วนใดบ้าง เช่น มีการนำมาใช้ในเรื่องของระบบไฟฟ้า การสร้างถนนหนทาง การขยายเขตการใช้ น้ำประปา การจัดทำสวนสาธารณะ การจัดให้มีรถฉุกเฉินเพื่อประโยชน์ของประชาชนในชุมชนซึ่งในการพัฒนาในแต่ละโครงการใช้งบประมาณจำนวนเท่าใด เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้เสียภาษีว่าเงินที่เสียภาษีไปนั้นมีการนำมาทำประโยชน์จริง ๆ พร้อมทั้งมีระบบการตรวจสอบถึงความโปร่งใสในการใช้จ่ายเงินในทุกกรณี

2. ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีบำรุงท้องถิ่นของผู้เสียภาษี ซึ่งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษีท้องถิ่นควรให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอัตราภาษีบำรุงท้องถิ่น และควรให้ความรู้ในเรื่องการคำนวณภาษีบำรุงท้องถิ่นแต่ละชนิดด้วย

3. การประชาสัมพันธ์และการสื่อสาร ควรมีการประชาสัมพันธ์ในเรื่องการชำระภาษีให้กับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมสร้างจิตสำนึกในการเสียภาษี และควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้เสียภาษีได้รับทราบว่าจะต้องเสียภาษีเมื่อใด จะเสียภาษีได้ที่ไหนบ้าง และจะต้องเสียจำนวนเท่าไร สามารถผ่อนชำระได้หรือไม่ ซึ่งลักษณะของการประชาสัมพันธ์นั้นเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษีควรเข้าไปพบปะพูดคุยกับผู้มีหน้าที่เสียภาษีโดยตรงเพื่อรับทราบถึงปัญหาในการชำระภาษีของผู้เสียภาษี พร้อมกันนั้นเจ้าหน้าที่ก็จะได้มีโอกาสในการอธิบายถึงความสำคัญของการเสียภาษีบำรุงท้องถิ่น ในขณะที่เดียวกันนั้นทางองค์การบริหารส่วนตำบลควรจัดโครงการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากรรวมทั้งผู้นำชุมชนและผู้นำท้องถิ่นให้มีความรู้ในเรื่องการเสียภาษี อีกทั้งควรเพิ่มความเข้มงวดในการจัดเก็บและที่สำคัญที่สุดผู้บริหารควรสนับสนุนทั้งงบประมาณ บุคลากร และเครื่องมือในการจัดเก็บให้เพียงพอเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี

4. ปัจจัยด้านการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่น การบริการที่ดีของผู้รับชำระภาษีคือการให้ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องภาษีบำรุงท้องถิ่นและการอำนวยความสะดวกในการชำระภาษี พร้อมทั้ง

การจัดทำขั้นตอนการชำระภาษีให้เข้าใจง่าย ซึ่งปัจจัยดังกล่าวมีผลทำให้ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี เพิ่มขึ้น

5. ปัจจัยด้านเอกสารการยื่นแบบภาษีบำรุงท้องถิ่น เอกสารที่ใช้ในการยื่นภาษีต้องไม่มากเกินไป แบบฟอร์มที่ใช้เสียภาษีต้องอ่านและเข้าใจได้ง่าย พร้อมทั้งต้องมีตัวอย่างการกรอกข้อมูลที่ชัดเจนซึ่งปัจจัยดังกล่าวมีผลทำให้มีประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีเพิ่มขึ้น

จากการสรุปงานวิจัยดังกล่าวข้างต้นสามารถนำมาสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังนี้

ตัวแปรต้น

1. ปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับภาษีท้องถิ่น
2. ปัจจัยด้านเอกสารการยื่นแบบภาษีบำรุงท้องถิ่น
3. ปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์และการสื่อสาร
4. ปัจจัยด้านการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่น

ตัวแปรตาม

ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่น เพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่น ของเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

บทที่ 3

ข้อมูลเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

3.1 ประวัติความเป็นมาขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี¹

ประวัติความเป็นมาขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิงเป็นหน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่น ที่ได้รับการจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลตามที่พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มีผลบังคับใช้ในวันที่ 2 มีนาคม 2538 โดยให้มีเขตการปกครองรวม 9 หมู่บ้านคือ หมู่ที่ 1 บ้านหนองเบน, หมู่ที่ 2 บ้านหนองขนาк, หมู่ที่ 3 บ้านหนองสะอาด, หมู่ที่ 4 บ้านหนองปลิง, หมู่ที่ 5 บ้านหัวทอง, หมู่ที่ 6 บ้านหนองสรวง, หมู่ที่ 7 บ้านทุ่งดินขอ, หมู่ที่ 8 บ้านใหม่, หมู่ที่ 9 บ้านโคกเชือก

ข้อมูลสภาพทั่วไป

ลักษณะที่ตั้งของตำบลหนองปลิง ตั้งอยู่ในเขตอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ระยะห่างจากอำเภอหนองแคประมาณ 6 กิโลเมตร ตั้งอยู่สองฝั่งคลองระพีพัฒน์ ซึ่งเป็นคลองชลประทานขนาดใหญ่ไหลผ่านเป็นระยะทางยาวประมาณ 3 กิโลเมตร มีอาณาเขตดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อดำบลคชสิทธิ์และตำบลบัวลอย อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี โดยมีแนวเขตเริ่มต้นจากหลักไม้แก่นบริเวณพิกัด PR934900 ไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ถึงหลักไม้แก่นบริเวณพิกัด PR948900 ถึงคลองหนองรูบริเวณพิกัด PR953894 ไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ถึงคลองชลประทาน 8 ขวาบริเวณพิกัด PR960888 ไปตามคลองชลประทาน 8 ขวา ถึงคลองระพีพัฒน์บริเวณพิกัด PR964891 ไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือถึงหลักไม้แก่นบริเวณพิกัด PR974908 สิ้นสุดที่หลักไม้แก่นบริเวณพิกัด PR985905 รวมระยะทางด้านทิศเหนือ ประมาณ 8.5 กิโลเมตร

ทิศตะวันออก ติดต่อดำบลหนองปลาหมอ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี โดยมีแนวเขตเริ่มต้นจากหลักไม้แก่นบริเวณพิกัด PR985905 ไปทางทิศใต้ถึงหลักไม้แก่นบริเวณพิกัด PR991871 รวมระยะทางด้านทิศตะวันออกประมาณ 5 กิโลเมตร

ทิศใต้ ติดต่อดำบลไผ่ต่าและตำบลหนองแขม อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี โดยมีแนวเขตเริ่มต้นจากหลักไม้แก่นบริเวณพิกัด PR991871 ไปทางทิศตะวันตกถึงคลองระพีพัฒน์ บริเวณ

¹ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง, “ประวัติความเป็นมาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี,” <http://www.nongplingsaraburi.go.th> (สืบค้นวันที่ 30 เมษายน 2560).

พิกัด PR989871 ไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ถึงหลักไม้แก่นบริเวณพิกัด PR984866 ไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือถึงหลักไม้แก่นบริเวณพิกัด PR972879 ไปทางทิศใต้ถึงหลักไม้แก่นบริเวณพิกัด PR970861 ไปทางทิศตะวันตกถึงหลักไม้แก่น PR956860 ไปทางทิศเหนือถึงหลักไม้แก่นบริเวณพิกัด PR957877 ไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือถึงคลองชลประทาน 8 ขวาบริเวณพิกัด PR 952879 ไปทางทิศตะวันตกถึงหลักไม้แก่นบริเวณพิกัด PR940880 ไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ถึงคลองซอยแรกหนึ่งขวาทถึงหลักไม้แก่นบริเวณพิกัด PR935868 สิ้นสุดที่คลองหนองรู บริเวณพิกัด PR 927869 รวมระยะทางด้านทิศใต้ประมาณ 11.8 กิโลเมตร

ทิศตะวันตก ติดต่อบลโพงสาหาญ อำเภอกุทัย และตำบลระโสม อำเภอกาฬ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยมีแนวเขตเริ่มต้นจากคลองหนองรูบริเวณพิกัด PR927869 ไปทางทิศเหนือตามคลองหนองรูถึงหลักไม้แก่นบริเวณพิกัด PR927875 ไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือตามคลองหนองรูถึงหลักไม้แก่นบริเวณพิกัด PR937885 ไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือถึงคลองซอย 7 ขวาบริเวณพิกัด PR929889 สิ้นสุดที่หลักไม้แก่นบริเวณพิกัด PR934900 รวมระยะทางด้านทิศตะวันตกประมาณ 4 กิโลเมตร

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง มีเนื้อที่ประมาณ 15.736 ตารางกิโลเมตรหรือ 9,835 ไร่ ลักษณะทางด้านสังคมมีโรงเรียนประถมศึกษา 2 แห่ง ดังนี้ โรงเรียนวัดหนองสะเดา (สุนทรพิทยา) โรงเรียนวัดบ้านใหม่ทุ่งดินขอ (เรืองฉายอุปถัมภ์) มีโรงเรียนมัธยมศึกษา(ขยายโอกาส) 1 แห่ง คือ โรงเรียนวัดหนองปลิง (ชาวดีอุปถัมภ์) มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2 แห่ง คือศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดหนองปลิงและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านใหม่ทุ่งดินขอ มีที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้านและห้องสมุดประชาชน 1 แห่ง มีวัดในศาสนาพุทธ 4 แห่ง มีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล 1 แห่ง ในด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง ไม่มีสถานีตำรวจและสถานีดับเพลิง ถ้าเกิดเหตุด่วนเหตุร้ายหรือเกิดเพลิงไหม้จะแจ้งไปยังสถานีตำรวจภูธรอำเภอหนองแค ตำรวจชลสิทธิ์ หน่วยป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยดับเพลิงเทศบาลตำบลหนองแคและเทศบาลตำบลชลสิทธิ์ ซึ่งทั้งสองแห่งอยู่ห่างจากองค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิงประมาณ 6 กิโลเมตร ประชากรในตำบลหนองปลิงส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม เช่น ทำนา และรับจ้างในโรงงานอุตสาหกรรม เนื่องจากในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลมีโรงงานอุตสาหกรรมตั้งอยู่เป็นจำนวนมาก มีหน่วยงานธุรกิจในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลดังนี้ มีปั้มลอยและปั้มหยอดเหรียญ 12 แห่ง มีโรงงานอุตสาหกรรม 27 แห่ง มีโรงสี 1 แห่ง มีบ้านจัดสรร 6 แห่ง มีกิจการบ้านเช่า 50 แห่ง มีร้านค้า 36 แห่ง มีร้านซ่อมรถ 3 แห่ง มีร้านอาหาร 9 แห่ง

ลักษณะทรัพยากร มีแหล่งน้ำธรรมชาติลำน้ำ ,ลำห้วย-สาย คลอง 4 สาย คือ คลองระพีพัฒน์, คลองหนองรู, คลองแปดอาร์, คลองเจ็ดขวา, บึง, หนองและอื่น ๆ 1 แห่ง คือ บึงหนองมน

ตั้งอยู่ที่หมู่ 7 มีเนื้อที่คาบเกี่ยวกับตำบลชลสิทธิ์ มีแหล่งน้ำที่สร้างขึ้นคือบ่อน้ำตื้น 3 แห่ง บ่อบาดาล 6 แห่ง

ลักษณะโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการคมนาคมมีเส้นทางคมนาคมทางบกสายหลัก 1 เส้นทาง คือ ถนนลาดยางชลประทานเลียบบคลองระพีพัฒน์ไปตัวอำเภอหนองแคเชื่อมต่อกับถนนพหลโยธิน ระยะทางจากที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิงไปถึงถนนพหลโยธินประมาณ 6 กิโลเมตร และถนนลาดยางชลประทานเลียบบคลองระพีพัฒน์สามารถเดินทางไปอำเภอภาชี อำเภอกุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยาได้ มีประปาภูมิภาคจำนวน 1 แห่ง บริการในพื้นที่หมู่ที่ 1, 2, 7, 8 และหมู่ที่ 9 มีประปาหมู่บ้านจำนวน 3 แห่ง บริการในพื้นที่หมู่ที่ 5, 7 และหมู่ที่ 9 มีประปา อบต. จำนวน 3 แห่ง บริการในพื้นที่หมู่ที่ 3, 4, 5, 6 และหมู่ที่ 8 พร้อมทั้งมีการใช้ไฟฟ้าทั่วถึงทั้ง 9 หมู่บ้าน และทุกครัวเรือน

โครงสร้างการบริหารงาน ประกอบด้วย ปลัดอบต. (นักบริหารงานท้องถิ่น) ระดับกลาง (๑), รองปลัดอบต. (นักบริหารงานท้องถิ่น)ระดับต้น(๑), สำนักงานปลัดมีหัวหน้าสำนักปลัด (นักบริหารงานทั่วไป) ระดับต้น(๑) มีหน้าที่ในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ งานบริหารทั่วไป, งานนโยบายและแผน, งานกฎหมายและคดี, งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย, กองคลังมีผู้อำนวยการกองคลัง (นักบริหารงานคลัง) ระดับต้น(๑), ฝ่ายการเงินและบัญชีมีหัวหน้าฝ่ายการเงินและบัญชี (นักบริหารงานการคลัง) ระดับต้น(ว่าง) มีหน้าที่ในด้านต่าง ๆ ดังนี้ งานการเงินงานบัญชีฝ่ายพัฒนาและจัดเก็บรายได้ งานพัสดุและทะเบียนทรัพย์สิน, กองช่างมีผู้อำนวยการกองช่าง (นักบริหารงานช่าง) ระดับต้น(๑) มีหน้าที่ในด้านต่าง ๆ ดังนี้ งานก่อสร้างและงานออกแบบงานผังเมืองงานประสานสาธารณูปโภค, กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมมีผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม (นักบริหารงานสาธารณสุข) ระดับต้น(๑) มีหน้าที่ดังต่อไปนี้ งานสุขาภิบาลทั่วไป, งานสุขาภิบาลอาหารและสถานประกอบการ, งานควบคุมจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม, งานชีวอนามัย, งานอนามัยชุมชน, งานสุขศึกษาและควบคุมโรคติดต่อ, งานรักษาความสะอาด, งานกำจัดขยะ, งานส่งเสริมสุขภาพและสาธารณสุขงานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย กองการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม มีผู้อำนวยการกองการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม (นักบริหารงานการศึกษา) ระดับต้น(ว่าง) มีหน้าที่ดังนี้ งานบริหารการศึกษา, งานส่งเสริมการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม, กองสวัสดิการสังคม มีผู้อำนวยการกองสวัสดิการสังคม (นักบริหาร งานสวัสดิการสังคม) ระดับต้น มีหน้าที่ดังนี้ งานส่งเสริมและพัฒนาชีวิต งานพัฒนาชุมชน, งานส่งเสริมและสวัสดิการสังคม, งานสงเคราะห์เด็ก สตรี คนชรา คนพิการ ผู้ป่วยเอดส์ และผู้ด้อยโอกาส งานข้อมูลงานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง มีหน้าที่ในการพัฒนาคน พัฒนาสังคม พัฒนาสาธารณูปโภคต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องมีรายได้ที่เพียงพอเพื่อนำมาพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง ซึ่งรายได้นั้นมาจากภาษีบำรุงท้องถิ่น

และค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ที่ถือเป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญที่องค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องมีการพัฒนาระบบการจัดเก็บภาษีให้มีประสิทธิภาพ

ตารางที่ 3.1 สถิติการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง ข้อมูลย้อนหลัง 5 ปี

ปี พ.ศ.	2555	2556	2557	2558	2559
ประมาณการ	6,276,000	7,029,000	7,720,000	8,300,000	9,420,000
รายรับจริง	5,821,429	6,550,056	7,658,489	7,892,415	8,942,038
ส่วนต่าง	-454,571	-478,944	-61,511	-407,585	477,962

ที่มา: เยาวลักษณ์ แสนคำอ้าย, สัมภาษณ์โดย วาสนา เมธาวรากุล, องค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี, 24 เมษายน 2560.

จากตารางจะเห็นได้ว่า รายได้จากการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง มีรายได้ในการจัดเก็บต่ำกว่าการประมาณการถ้าการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่นไม่สำเร็จผลตามประมาณการอาจทำให้การจัดทำบริการสาธารณะไม่ทั่วถึง จากเหตุผลดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่นของเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี เพื่อที่จะนำมาปรับปรุงและพัฒนาด้านการจัดเก็บภาษีให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3.2 พระราชบัญญัติในการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล

เนื่องด้วยองค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่สำคัญตามกฎหมายในการจัดทำโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ การให้บริการทางสังคม การดูแลรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ฯลฯ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและสังคม และการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่นซึ่งการให้บริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะทำได้มากน้อยเพียงใดหรือจะบรรลุได้ตามเป้าหมายหรือไม่นั้น จำเป็นต้องมีรายได้ที่เพียงพอต่อการใช้จ่ายซึ่งเป็นภาระค่อนข้างมากสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนั้นกฎหมายจึงได้กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีรายได้บางประเภทเป็นของตนเอง เพื่อให้สามารถบริหารกิจการภายใต้ขอบเขตอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ได้ เช่น รายได้จากภาษีบำรุงท้องถิ่น รายได้จากค่าธรรมเนียมต่าง ๆ รายได้จากเงิน

อุดหนุน เงินกู้ เป็นต้น องค์การบริหารส่วนตำบลจะมีโครงสร้างรายได้จากภาษีอากรตามพระราชบัญญัติ ดังต่อไปนี้²

1. พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. 2475 ในประเทศไทยมีการจัดเก็บภาษีจากสิ่งปลูกสร้างและที่ดินต่อเนื่องกันในรูปของภาษีโรงเรือนและที่ดิน ที่ได้มีการจัดเก็บมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2475 เป็นต้นมา โดยการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. 2475 มีสาระสำคัญดังนี้

1.1 ทรัพย์สินที่ต้องเสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน ตามมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. 2475 แบ่งเป็น 2 ประเภทได้แก่

1.1.1 โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ กับที่ดินนั้นซึ่งใช้ต่อเนื่องกับโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างนั้น ๆ

1.1.2 ที่ดินซึ่งมิได้ใช้ต่อเนื่องกับโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอื่น ๆ มาตรา 5 กำหนดว่า “ที่ดิน” ให้กินความถึงทางน้ำ บ่อน้ำ สระน้ำ ฯลฯ และ “โรงเรือนและสิ่งปลูกสร้างอื่น ๆ” ให้กินความถึงด้วย

มาตรา 6 กำหนดว่า “ที่ดินซึ่งใช้ต่อเนื่องกับโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอื่น ๆ” ให้หมายความถึงที่ดินซึ่งปลูกโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอื่น ๆ และบริเวณต่อเนื่องกันซึ่งตามปกติใช้ไปด้วยกันกับโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างนั้น ๆ และพระราชบัญญัตินี้ให้รวมความถึงเครื่องจักรที่ใช้ผลิตสินค้าเพื่อการอุตสาหกรรมซึ่งติดตั้งเป็นส่วนควบกับโรงเรือนนั้นเป็นทรัพย์สินที่ต้องเสียภาษีโรงเรือนและที่ดินด้วย

มาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. 2475 ได้กำหนดถึงทรัพย์สินที่ได้รับการยกเว้นภาษีโรงเรือนและที่ดินดังนี้

1. พระราชวังอันเป็นส่วนของแผ่นดิน
2. ทรัพย์สินของรัฐบาลที่ใช้ในกิจการของรัฐบาลหรือสาธารณะ และทรัพย์สินของการรถไฟแห่งประเทศไทยที่ใช้ในกิจการรถไฟโดยตรง
3. ทรัพย์สินของโรงพยาบาลสาธารณะและโรงเรือนสาธารณะ ซึ่งกระทำกิจการอันมิใช่เพื่อเป็นผลกำไรส่วนบุคคลและใช้เฉพาะในการรักษาพยาบาลและในการศึกษา
4. ทรัพย์สิน ซึ่งเป็นศาสนสมบัติอันใช้เฉพาะในศาสนกิจอย่างเดียวหรือเป็นที่อยู่ของสงฆ์

² ภาวดี เกิดทุ่งยั้ง, “การศึกษาเพื่อวิเคราะห์ปัญหาการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินและภาษีบำรุงท้องที่ เปรียบเทียบกับร่างภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง,” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2555), 31-39.

5. โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอื่น ๆ ซึ่งปิดไว้ตลอดปีและเจ้าของมิได้อยู่เองหรือให้ผู้อยู่อาศัยอื่น นอกจากคนเฝ้าในโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ หรือในที่ดินซึ่งใช้ต่อเนื่องกัน

6. โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างของการเคหะแห่งชาติที่ผู้เช่าซื้ออาศัยอยู่เอง โดยมิได้ใช้เป็นที่พักอาศัยหรือประกอบการอุตสาหกรรมหรือประกอบกิจการอื่นเพื่อหารายได้

มาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัตินี้ ได้กำหนดให้โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอื่น ๆ ซึ่งเจ้าของอยู่เองหรือให้ผู้อยู่อาศัยเฝ้ารักษา ซึ่งมีได้ใช้เป็นที่พักอาศัยหรือประกอบการอุตสาหกรรมให้ได้รับยกเว้นโดยไม่ต้องเสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน

1.1. ฐานภาษีโรงเรือนและที่ดิน

การประเมินจัดเก็บภาษีตามมาตรา 8 แห่ง พระราชบัญญัตินี้จะจัดเก็บจากค่าเช่ารายปีของทรัพย์สินนั้น ๆ โดยกฎหมายกำหนดว่า “ค่าเช่ารายปี” หมายถึง จำนวนเงินซึ่งทรัพย์สินนั้น ๆ สมควรจะให้เช่าได้ในปีหนึ่ง ๆ ถ้าทรัพย์สินนั้นให้เช่าโดยปกติค่าเช่ารายปีมักจะถือเอาตาม “ค่าเช่า” แต่ถ้าเป็นกรณีที่มีเหตุอันสมควรที่จะให้เช่าได้ หรือเป็นกรณีที่หากค่าเช่าไม่ได้เนื่องจากเจ้าของทรัพย์สินดำเนินกิจการเองหรือด้วยเหตุประการอื่น ให้เจ้าพนักงานมีอำนาจประเมินค่าหลายปีได้ โดยคำนึงถึงลักษณะของทรัพย์สิน ขนาดพื้นที่ทำเลที่ตั้งและบริการสาธารณะที่ทรัพย์สินนั้นได้รับประโยชน์ ทั้งนี้ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

1.2. อัตราภาษีโรงเรือนและที่ดิน

พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน กำหนดให้มีการจัดเก็บภาษีในอัตราคงที่ในอัตราร้อยละ 12.5 ต่อปี จำนวนภาษีที่เจ้าของทรัพย์สินต้องเสียให้แก่รัฐคือ 12.5% ของค่ารายปีในกรณีที่โรงเรือนหรือสิ่งก่อสร้างมีเครื่องจักรกลเป็นส่วนควบสำคัญ โดยมีเจตนาเพื่อใช้ผลิตสินค้า จำนวนเงินที่ต้องเสียคือ 12.5% ของ 1 ใน 3 ของค่ารายปีของทรัพย์สิน และเครื่องจักรที่เป็นส่วนควบในกรณีที่โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างถูกทำลาย หรือรื้อถอน ให้ลดค่ารายปีของทรัพย์สินนั้นตามสัดส่วนของเวลาที่ใช้ หรือใช้ประโยชน์ไม่ได้ในรอบปีนั้น ๆ และเช่นเดียวกันโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างใหม่ให้ประเมินค่ารายปีเฉพาะระยะเวลาที่สร้างเสร็จและเข้าใช้ประโยชน์ได้

1.3. ผู้มีหน้าที่เสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน ผู้มีหน้าที่เสียภาษีโรงเรือนและที่ดินตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. 2475 มีรายละเอียดดังนี้

1. หากเจ้าของโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอื่น ๆ และที่ดินเป็นเจ้าของเดียวกัน เจ้าของทรัพย์สินนั้นเป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษี

2. หากที่ดินและโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นมีเจ้าของคนละคนกัน ให้เจ้าของโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ เป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษี

1.4. การลดหย่อนภาษีโรงเรือนและที่ดิน ทรัพย์สินที่พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน กำหนดให้ลดหย่อนภาษี ได้แก่

1. ถ้าโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ ถูกรื้อถอน หรือถูกทำลายทั้งหมดหรือบางส่วนโดยประการอื่นให้ลดหย่อนค่ารายปีของทรัพย์สินนั้นตามส่วนที่ถูกทำลาย ตลอดเวลาที่ยังไม่ได้ทำขึ้นใหม่ แต่ในเวลานั้นโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นนั้นต้องเป็นที่ซึ่งยังใช้ไม่ได้ (มาตรา 11)

2. ถ้าโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ ซึ่งสร้างขึ้นในระหว่างปี ให้คิดค่ารายปีเฉพาะเวลาซึ่งโรงเรือนนั้นได้ปลูกสร้างขึ้นและควรเข้าอยู่ได้ (มาตรา 12)

3. กรณีที่เจ้าของติดตั้งส่วนควบที่สำคัญมีลักษณะเป็นเครื่องจักรกล เครื่องกระทำ หรือเครื่องกำเนิดสินค้าเพื่อใช้ดำเนินการอุตสาหกรรมบางอย่าง เช่น โรงสี โรงเลื่อย เป็นต้น ขึ้นในโรงเรือนนั้น ๆ กฎหมายกำหนดให้ลดค่ารายปีลงเหลือหนึ่งในสามของค่ารายปีของทรัพย์สินนั้นรวมทั้งส่วนควบด้วย (มาตรา 13)

1.5. ขั้นตอนการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน มีขั้นตอนการจัดเก็บดังนี้

1. ผู้มีหน้าที่ชำระภาษีต้องไปรับแบบพิมพ์ เพื่อแจ้งรายการทรัพย์สิน (ภ.ร.ด.2) ที่งานกองคลังของสำนักงานเทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งทรัพย์สินตั้งอยู่ และกรอกแบบพิมพ์ยื่นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี

2. พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบแบบพิมพ์ และกำหนดประเภทของทรัพย์สิน ค่ารายปีและค่าภาษีที่จะต้องเสีย แล้วแจ้งรายการดังกล่าวไปยังพนักงานจัดเก็บภาษีเพื่อแจ้งให้ผู้ชำระภาษีทราบ

3. เมื่อผู้มีหน้าที่ชำระภาษีได้รับแจ้งรายการประเมิน (ภ.ร.ด.8) จะต้องชำระต่อพนักงานเก็บภาษีภายใน 30 วัน นับแต่วันถัดจากวันที่ได้รับการแจ้งประเมิน

4. ถ้าผู้มีหน้าที่ชำระภาษีไม่ชำระภาษีภายในกำหนดเวลาถือเป็นภาษีค้างชำระซึ่งต้องเสียเงินเพิ่มดังนี้

4.1 ถ้าชำระไม่เกิน 1 เดือน นับแต่วันพ้นกำหนดเวลาให้เพิ่มร้อยละ 2.5

4.2 ถ้าเกิน 1 เดือนแต่ไม่เกิน 2 เดือนให้เพิ่มร้อยละ 5

4.3 ถ้าเกิน 2 เดือนแต่ไม่เกิน 3 เดือนให้เพิ่มร้อยละ 7.5

4.4 ถ้าเกิน 3 เดือนแต่ไม่เกิน 4 เดือนให้เพิ่มร้อยละ 10

4.5 ถ้าไม่ชำระภาษีและเงินเพิ่มภายใน 4 เดือน ผู้บริหารท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือยึดอายัดหรือขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ซึ่งที่ค้างชำระค่าภาษีเพื่อนำเงินมาชำระเป็นภาษีเงินเพิ่ม ค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่าย โดยไม่ต้องขอให้ศาลสั่งหรือออกหมายยึด

5. หากผู้มีหน้าที่ชำระภาษีไม่พอใจการประเมิน สามารถยื่นคำร้องอุทธรณ์ต่อผู้บริหารท้องถิ่นภายใน 15 วัน นับจากวันที่ได้รับแจ้งการประเมิน และหากไม่พอใจคำชี้ขาดของผู้บริหารท้องถิ่น สามารถนำคดีไปฟ้องต่อศาลภายใน 30 วัน นับจากวันที่ได้รับแจ้งการประเมิน

2. พระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. 2508 ตั้งแต่สมัยโบราณมานั้น ประเทศไทยได้มีการจัดเก็บภาษีที่ดินในรูปแบบต่าง ๆ ตามลักษณะการใช้ของที่ดินแต่ละประเภท ซึ่งในปัจจุบันนี้การจัดเก็บภาษีที่ดินได้เก็บในรูปแบบของภาษีบำรุงท้องที่ โดยอาศัยพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. 2508 และรายได้ของภาษีดังกล่าวเป็นของรัฐบาลท้องถิ่น โดยสาระสำคัญของโครงสร้างภาษีบำรุงท้องที่มีดังนี้

2.1. ฐานของภาษีบำรุงท้องที่

มาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. 2508 กำหนดให้ทำการประเมินจัดเก็บภาษีจาก “ราคาปานกลางของที่ดิน” หรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นการจัดเก็บภาษีจากมูลค่าของที่ดิน โดยมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัตินี้ได้ให้คำจำกัดความของคำว่า “ที่ดิน” หมายถึง พื้นที่ดินและรวมถึงที่ที่เป็นภูเขาที่มีน้ำด้วย โดยฐานของภาษีบำรุงท้องที่ที่กำหนดไว้ในมาตรา 7 มีข้อสังเกตบางประการ ดังนี้

1. การตีราคาปานกลางของที่ดิน เพื่อใช้เป็นฐานในการประเมินภาษีนั้น กฎหมายกำหนดให้ตีราคาเป็นหน่วยตำบล แต่ถ้าราคาของที่ดินในตำบลใดมีความแตกต่างกันมากให้พิจารณาตีราคาโดยกำหนดเขตในตำบลนั้นแยกออกเป็นหน่วย ๆ เพื่อให้การตีราคาปานกลางเป็นไปโดยเที่ยงธรรม

2. การตีราคาปานกลางของที่ดิน ให้นำเอาราคาที่ดินในหน่วยซึ่งซื้อขายกันโดยสุจริตครั้งสุดท้ายไม่น้อยกว่า 3 ราย ในระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี ก่อนวันที่ราคามาคำนวณแล้วเฉลี่ยเป็นราคาปานกลางโดยมิให้คำนวณราคาโรงเรือน สิ่งปลูกสร้างหรือสิ่งเพาะปลูกเข้าไปรวมด้วย ในกรณีที่ได้มีการซื้อขายที่ดินในเขตนั้น ให้นำเอาวิธีการคำนวณในเขตที่ใกล้เคียงกันและมีสภาพคล้ายคลึงกันมาเป็นราคาปานกลางของที่ดินในหน่วยนั้น

โดยกฎหมายกำหนดให้มีการตีราคาปานกลางของที่ดินทุกกรอบระยะเวลา 4 ปี อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่มีการแสดงว่าราคาที่ดินในเขตนั้นได้มีการเปลี่ยนแปลงไปมาก ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือเจ้าของที่ดินอาจจะร้องขอให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้มีการตีราคาปานกลางของที่ดินใหม่ก่อนครบกำหนด 4 ปีก็ได้

2.2. ทรัพย์สินที่ได้รับการยกเว้นภาษี

มาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. 2508 กำหนดให้เจ้าของที่ดินดังต่อไปนี้ไม่ต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่

1. ที่ดินที่เป็นที่ตั้งของพระราชวังอันเป็นส่วนสาธารณสมบัติของแผ่นดิน
  2. ที่ดินที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน หรือที่ดินของรัฐที่ใช้ในกิจการของรัฐ หรือสาธารณะประโยชน์โดยมิได้หาประโยชน์
  3. ที่ดินของราชการส่วนท้องถิ่น ที่ใช้ในกิจการของราชการส่วนท้องถิ่นหรือสาธารณะโดยมิได้หาผลประโยชน์
  4. ที่ดินที่ใช้เฉพาะการพยาบาลสาธารณะ การศึกษาหรือการกุศลสาธารณะ
  5. ที่ดินที่ใช้เฉพาะศาสนกิจศาสนาใดศาสนาหนึ่ง ที่ดินที่เป็นกรรมสิทธิ์ของวัดไม่ว่าจะประกอบศาสนกิจศาสนาใดศาสนาหนึ่งหรือไม่ หรือที่ศาลเจ้าโดยมิได้หาผลประโยชน์
  6. ที่ดินที่ใช้เป็นสุสานและฌาปนสถานสาธารณะที่มีได้รับผลประโยชน์ตอบแทน
  7. ที่ดินที่ใช้ในการรถไฟ การประปา การไฟฟ้าหรือการทำเรือของรัฐ หรือที่ใช้เป็นสนามบินของรัฐ
  8. ที่ดินที่ใช้ต่อเนื่องกับโรงเรือนที่ต้องเสียภาษีโรงเรือนและที่ดินอยู่แล้ว
  9. ที่ดินของเอกชน เฉพาะส่วนที่เจ้าของที่ดินยินยอมให้ทางราชการจัดใช้เพื่อสาธารณะประโยชน์ โดยเจ้าของที่ดินมิได้ใช้หรือหาผลประโยชน์ในที่ดินเฉพาะส่วนนั้น
  10. ที่ดินที่เป็นที่ตั้งของที่ทำการขององค์การสหประชาชาติ ทบวงการชำนัญพิเศษของสหประชาชาติ หรือองค์การระหว่างประเทศอื่นที่ประเทศไทยมีข้อมูลผูกพันให้ยกเว้นตามอนุสัญญาหรือความตกลง
  11. ที่ดินที่เป็นที่ตั้งที่ทำการของสถานทูตหรือสถานกงสุล ทั้งนี้ให้เป็นไปตามหลักถ้อยที่ถ้อยปฏิบัติต่อกัน
  12. ที่ดินตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
- 2.3. อัตราภาษีบำรุงท้องที่
- มาตรา 7 กำหนดให้ผู้เป็นเจ้าของที่ดินมีหน้าที่เสียภาษีบำรุงท้องที่จากราคาปานกลางของที่ดินนั้น ที่ดินที่ใช้ประกอบกิจกรรมเฉพาะประเภทไม้ล้มลุกให้เสียกึ่งอัตรา แต่ถ้าเจ้าของที่ดินประกอบกิจกรรมประเภทไม้ล้มลุกนั้นด้วยตัวเองให้เสียอย่างสูงไม่เกินไร่ละ 5 บาท และที่ดินที่ทิ้งไว้ว่างเปล่าหรือไม่ได้ทำประโยชน์ตามควรแก่สภาพของที่ดินให้เสียเพิ่มขึ้นอีก 1 เท่า
- 2.4. ผู้มีหน้าที่เสียภาษีบำรุงท้องที่
- ผู้มีหน้าที่เสียภาษีบำรุงท้องที่คือเจ้าของที่ดิน ซึ่งคำว่า “เจ้าของที่ดิน” หมายความว่าบุคคลหรือคณะบุคคลไม่ว่าจะเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล ซึ่งมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินหรือครอบครองอยู่ในที่ดินที่ไม่เป็นกรรมสิทธิ์ของเอกชน (มาตรา 6) ถ้าที่ดินนั้นมีเจ้าของร่วมกันหลายคน เจ้าของร่วมกันนั้นจะต้องร่วมกันรับผิดชอบเสียภาษี (มาตรา 7)

อนึ่ง หากมีการโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิ์ครอบครองที่ดินให้บุคคลอื่น โดยก่อนโอนผู้โอนยังค้างชำระภาษีบำรุงท้องที่อยู่ ผู้รับโอนจะต้องรับผิดชอบในภาษีที่ค้างไว้ไม่เกินห้าปี คงอยู่ในความรับผิดชอบของเจ้าของที่ดินเดิม อย่างไรก็ตาม หากเป็นกรณีได้กรรมสิทธิ์มาจากการขายทอดตลาดโดยคำสั่งศาลหรือคำสั่งของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์คดีล้มละลาย หรือคำสั่งขายทอดตลาดตามพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พุทธศักราช 2508 ผู้ซื้อไม่ต้องรับผิดชอบในภาษีที่ค้างชำระนั้น (มาตรา 39)

2.5. การลดหย่อนภาษีบำรุงท้องที่

พระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ ได้กำหนดการลดหย่อนการเสียภาษีแก่ผู้ที่เป็นเจ้าของที่ดินในกรณีที่ใช้เป็นที่อยู่อาศัยของตนเองหรือใช้เป็นที่เลี้ยงสัตว์ หรือประกอบกิจกรรมของตนเองไว้ในมาตรา 22 โดยมีการลดหย่อน ดังนี้

1. ถ้าเป็นที่ดินนอกเขตเทศบาลหรือนอกเขตสุขาภิบาล ได้รับลดหย่อนไม่เกิน 5 ไร่ เว้นแต่ข้อบัญญัติจังหวัดจะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น แต่จะกำหนดให้ลดหย่อนน้อยกว่า 3 ไร่ไม่ได้

2. ถ้าเป็นที่ดินในเขตเทศบาลตำบลหรือในเขตสุขาภิบาล ได้รับลดหย่อนไม่เกิน 1 ไร่ เว้นแต่เทศบัญญัติหรือข้อบังคับสุขาภิบาลจะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น แต่จะกำหนดให้ลดหย่อนน้อยกว่าสองร้อยตารางวาไม่ได้

3. ถ้าเป็นที่ดินในเขตเมืองพัทยาและเขตเทศบาลอื่นนอกจากเขตเทศบาลตำบลได้รับลดหย่อนไม่เกิน 100 ตารางวา เว้นแต่ข้อบัญญัติหรือเทศบัญญัติจะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น แต่จะกำหนดให้ลดหย่อนน้อยกว่า 50 ตารางวาไม่ได้

4. ถ้าเป็นที่ดินในเขตกรุงเทพมหานคร

1. ในท้องที่ที่มีชุมชนหนาแน่นมากได้รับการลดหย่อนไม่เกิน 100 ตารางวา เว้นแต่ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครจะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น แต่จะกำหนดให้ลดหย่อนน้อยกว่า 50 ตารางวาไม่ได้

2. ในท้องที่ที่มีชุมชนหนาแน่นปานกลาง ได้รับลดหย่อนไม่เกิน 1 ไร่ เว้นแต่ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครจะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น แต่จะกำหนดให้ลดหย่อนน้อยกว่า 100 ตารางวาไม่ได้

3. ในท้องที่ชนบทได้รับการลดหย่อนไม่เกิน 5 ไร่ เว้นแต่ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครจะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น แต่จะกำหนดให้ลดหย่อนน้อยกว่า 3 ไร่ไม่ได้

ท้องที่ใดเป็นท้องที่ที่มีชุมชนหนาแน่นมาก หนาแน่นปานกลางหรือชนบท ย่อมเป็นไปตามกฎกระทรวงซึ่งออกโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

3. ภาษีป้าย

ภาษีป้าย คือ ภาษีที่เก็บจากการแสดงป้ายชื่อ ยี่ห้อ หรือโลโก้บนวัสดุใด ๆ ด้วยตัวอักษรภาพ ไม่ว่าจะบนป้ายทั่วไป ป้ายบิลบอร์ดตามตึก ตามทางด่วน ป้ายผ้าใบหรือป้ายไฟที่ใช้เพื่อหา

รายได้หรือการโฆษณาแล้วต้องเสียภาษีป้ายทั้งสิ้น ดังนั้นถ้าเราเปิดร้านกาแฟที่ตึกแถวชื่อร้านว่า “Inccquity Coffee” ที่มีป้ายร้านเป็นแผ่นไม้หนึ่งอันและเป็นในรูปแบบผ้าใบอันใหญ่อีกหนึ่งอันก็ต้องเสียภาษีทั้งหมด 2 ป้าย ด้วยอัตราค่าภาษีที่ขึ้นอยู่กับรูปแบบและขนาดที่กำหนด

การประเมินค่าภาษีป้าย เป็นหน้าที่ของเจ้าพนักงาน เจ้าหน้าที่การประเมินถือหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ฉบับที่ 5 (พ.ศ.2535) ออกตามความในพระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ. 2510 ดังนี้

1. ป้ายที่มีอักษรไทยล้วน ให้คิดอัตรา 3 บาทต่อห้าร้อยตารางเซนติเมตร
2. ป้ายที่มีอักษรไทยปนกับอักษรต่างประเทศ หรือปนกับภาพหรือเครื่องหมายอื่นให้คิดอัตรา 20 บาทต่อห้าร้อยตารางเซนติเมตร

3. ป้ายดังต่อไปนี้ให้คิดอัตรา 40 บาท ต่อห้าร้อยตารางเซนติเมตร

3.1 ป้ายที่ไม่มีอักษรไทย ไม่ว่าจะมียภาพหรือเครื่องหมายใดหรือไม่ คือป้ายที่เขียนเป็นข้อความภาษาต่างประเทศทั้งหมดหรือมีเครื่องหมายปนหรือมีเครื่องหมายอย่างเดียว ข้อสำคัญคือป้ายนั้นต้องไม่มีข้อความภาษาไทยอยู่เลย

3.2 ป้ายที่มีอักษรไทยบางส่วนหรือทั้งหมดอยู่ได้หรือต่ำกว่าอักษรต่างประเทศ คือป้ายที่เขียนเป็นข้อความภาษาต่างประเทศโดยมีอักษรไทยบางส่วนหรือทั้งหมดอยู่ได้หรือต่ำกว่าอักษรต่างประเทศ ไม่ว่าป้ายนั้นจะมีอักษรไทยอยู่บางส่วนอยู่เหนือข้อความภาษาต่างประเทศหรือไม่ก็ตาม

4. ป้ายที่เปลี่ยนแปลงแก้ไขตาม มาตรา 14(3) ให้คิดอัตราตาม (1), (2), (3) แล้วแต่กรณีและให้เสียเฉพาะจำนวนเงินภาษีที่เพิ่มขึ้น

5. ป้ายตาม (1), (2) หรือ (3) เมื่อคำนวณพื้นที่ของป้ายแล้ว ถ้ามีอัตราที่ต้องเสียภาษีต่ำกว่าป้ายละ 200 บาทให้เสียภาษีป้ายละ 200 บาท

ผู้มีหน้าที่เสียภาษีป้าย คือ เจ้าของป้ายแต่ในกรณีที่ปรากฏแก่พนักงานว่าไม่มีผู้ยื่นแบบแสดงรายการภาษีป้าย (ภ.ป.1) สำหรับป้ายใด เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่หาตัวเจ้าของป้ายนั้นได้ให้ถือว่าผู้ครอบครองป้ายนั้น ๆ เป็นผู้ที่มีหน้าที่เสียภาษีป้าย ถ้าไม่สามารถหาตัวผู้ครอบครองป้ายนั้นได้ให้ถือว่าเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือที่ดินที่ป้ายนั้นติดตั้งหรือแสดงอยู่เป็นผู้ที่มีหน้าที่เสียภาษีป้าย

กำหนดระยะเวลาให้ยื่นแบบแสดงรายการ

ให้เจ้าของป้ายซึ่งจะต้องเสียภาษีป้าย ยื่นแบบแสดงรายการภาษีป้ายตามแบบและวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดภายในเดือนมีนาคมของทุกปี ให้เจ้าของป้ายมีหน้าที่เสียภาษีป้ายโดยเสียเป็นรายปียกเว้นป้ายที่ติดตั้งหรือแสดงในปีแรกให้เสียภาษีป้ายตั้งแต่วันติดตั้งหรือแสดงจนถึงวันสิ้นปี และให้คิดภาษีป้ายเป็นรายงวด งวดละ 3 เดือนของปี โดยเสียภาษีป้ายตั้งแต่งวดที่ติดตั้งไปจนถึงงวดสุดท้ายของปี ทั้งนี้เป็นไปตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง

บทที่ 4

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

4.1 ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี โดยได้กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ คือ แบบสอบถามเป็นคำถามแบบปลายเปิด โดยผู้ศึกษาเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประเด็นปัญหาในการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่นของเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี โดยแบ่งแบบสัมภาษณ์ออกเป็น 2 ชุด ชุดที่ 1 เป็นสัมภาษณ์ผู้อำนวยการกองคลังและเจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ ชุดที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์ผู้มีหน้าที่เสียภาษีซึ่งเป็นผู้ประกอบการห้องเช่าจำนวน 25 ราย, ผู้ประกอบการปั้มน้ำมัน 1 ราย, ร้านซ่อมรถ 1 ราย, ผู้ประกอบการร้านค้า 5 ราย, ผู้ประกอบการร้านอาหาร 2 ราย จากการศึกษาวินิจฉัยพบว่าปัจจัยต่าง ๆ หลายด้านที่ทำให้การจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ไม่ตรงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ซึ่งปัจจัยแต่ละด้านที่ส่งผลกระทบมีดังนี้ คือ ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีบำรุงท้องถิ่นของผู้เสียภาษี ปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์และการสื่อสาร ปัจจัยด้านเอกสารการยื่นแบบภาษีบำรุงท้องถิ่น ปัจจัยด้านการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่น ปัจจัยเรื่องความต่อเนื่องของนโยบายการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่น ส่วนปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎระเบียบของภาษีบำรุงท้องถิ่นของเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิงไม่มีผลกระทบต่อการจัดเก็บภาษี ผู้ศึกษาวิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยแต่ละด้านได้ดังนี้

1. ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎระเบียบภาษีบำรุงท้องถิ่นของเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี จากการศึกษาวินิจฉัยพบว่าเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิงมีการศึกษาข้อมูลด้านกฎหมายภาษีบำรุงท้องถิ่นใหม่ ๆ อยู่เสมอ รองลงมา คือ มีความรู้ความเข้าใจในการตรวจสอบและจัดทำบัญชีผู้เสียภาษีที่อยู่ในเกณฑ์เสียภาษีในปีงบประมาณ และองค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิงมีการจัดอบรมเจ้าหน้าที่ด้านการจัดเก็บอยู่เป็นประจำ พร้อมทั้งมีความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนและวิธีการในการปฏิบัติการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่น

2. ปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับภาษีบำรุงท้องถิ่นของผู้เสียภาษี จากการศึกษาวินิจฉัยพบว่าประชาชนผู้มีหน้าที่เสียภาษีบำรุงท้องถิ่นในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอหนองแค

จังหวัดสระบุรี ไม่มีความรู้ในเรื่องอัตราภาษีบำรุงท้องถิ่น ไม่รู้กฎระเบียบในการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่น ไม่รู้รายการทรัพย์สินที่จะต้องชำระภาษีบำรุงท้องถิ่นว่าต้องชำระภาษีประเภทใด เนื่องจากประชาชนได้รับการศึกษาไม่มากนักบางคนไม่ได้รับการศึกษาเลยแต่สามารถประกอบธุรกิจห้องเช่าได้ เนื่องจากเป็นคนในพื้นที่ดั้งเดิมและมีทุนทรัพย์ส่วนตัวค่อนข้างมาก บางคนจะจบเพียงแค่มัธยมศึกษาตอนต้น พร้อมทั้งเห็นว่าอัตราภาษีโรงเรือนและที่ดิน ที่เรียกเก็บในอัตราร้อยละ 12.5 ต่อปี เป็นอัตราที่สูงเกินไปและต้องเสียภาษีซ้ำซ้อน พร้อมกันนั้นประชาชนผู้มีหน้าที่เสียภาษีไม่มั่นใจเรื่องฐานข้อมูลโดยภาพรวมเห็นว่าเกิดจากความไม่แน่ใจเรื่องการปรับปรุงข้อมูลในทะเบียนทรัพย์สินว่าถูกต้องเป็นปัจจุบันหรือไม่ อีกทั้งยังไม่แน่ใจเกี่ยวกับการคำนวณภาษีของเจ้าหน้าที่ว่าคำนวณถูกต้องและยุติธรรมหรือไม่ ปัญหาที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือผู้เสียภาษีไม่มั่นใจเรื่องความโปร่งใสในการใช้เงินภาษีบำรุงท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล

3. ปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์และการสื่อสาร จากการศึกษาวิจัยพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี มีการจัดประชุมเรื่องการชำระภาษีให้กับตัวแทนชุมชนเพื่อกระจายข่าวไปสู่ประชาชนแต่ก็ไม่ทั่วถึง เช่น มีการขึ้นป้ายประชาสัมพันธ์ในเขตชุมชนเท่านั้น บางป้ายถูกต้นไม้บัง บางป้ายชำรุด แต่ก็มีเครื่องมือและเทคโนโลยีที่จะช่วยในการประชาสัมพันธ์และมีการจัดทำเอกสารแผ่นพับ โปสเตอร์ เพื่อเชิญชวนให้ประชาชนไปชำระภาษีบำรุงท้องถิ่น ประชาชนที่เสียภาษีบำรุงท้องถิ่นสม่ำเสมอทุกปีมีความเห็นว่าทางองค์การบริหารตำบลควรจะมีการจัดทำโครงการคืนกำไรให้กับผู้เสียภาษีบ้าง เพื่อเป็นการตอบแทนน้ำใจให้แก่ผู้เสียภาษีรายเดิมและเป็นการสร้างแรงจูงใจให้กับผู้เสียภาษีรายอื่น ๆ ด้วย

4. ปัจจัยด้านเอกสารการยื่นแบบภาษีบำรุงท้องถิ่น จากการศึกษาวิจัยพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี มีการจัดทำรูปแบบแสดงรายการชำระภาษีที่เข้าใจยากและกรอกข้อมูลค่อนข้างยากไม่มีตัวอย่างการกรอกข้อมูล เอกสารที่ใช้ยื่นภาษีมีจำนวนมาก และองค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง ขาดการทำระบบการเก็บรวบรวมประวัติของผู้เสียภาษี

5. ปัจจัยด้านการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่น จากการศึกษาวิจัยพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี มีการจัดเจ้าหน้าที่ที่สามารถให้คำปรึกษาด้านการชำระภาษีไว้ให้เพียงพอกับผู้เข้ามาใช้บริการ และจัดเตรียมเจ้าหน้าที่ที่รับชำระภาษีไว้ตลอดเวลา ส่วนสถานที่จัดเก็บค้ำแคบ แสงสว่างไม่เพียงพอ เคาน์เตอร์ที่รับชำระภาษีสูงเกินไป มีตู้เอกสารจำนวนมาก ส่วนเจ้าหน้าที่รับชำระภาษีอึดอัดยัดเยียด

6. ปัจจัยเรื่องความต่อเนื่องของนโยบายการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่นจะเปลี่ยนแปลงตามผู้บริหารระดับสูง จากการศึกษาวิจัยพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี จะมีปัญหาเรื่องความต่อเนื่องของนโยบายในการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่น เพราะ

ผู้บริหารระดับสูงบางสมัยจะยึดหลักการจัดเก็บภาษีตามที่กฎหมายกำหนด บางสมัยจะยึดหลักความเป็นธรรมต่อผู้เสียภาษีคือ มีรายได้มากก็เสียมาก มีรายได้น้อยก็เสียน้อย ส่วนประชาชนผู้เสียภาษีในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิงบางส่วน มีความคิดเห็นว่าการจัดเก็บภาษีจะมากหรือน้อย ควรคำนึงถึงความเจริญของชุมชนเป็นหลักชุมชนใดที่มีความเจริญมากก็ควรเก็บมากชุมชนใดที่มีความเจริญน้อยก็ควรลดหลั่นการจัดเก็บภาษีลงไป

4.2 การอภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาค้นคว้างานวิจัย เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่นหลาย ๆ งานวิจัย จะพบว่ามีปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่นคล้าย ๆ กัน คือ ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีบำรุงท้องถิ่นของเจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษี ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีบำรุงท้องถิ่นของผู้เสียภาษี ปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์และการสื่อสาร ปัจจัยด้านเอกสารการยื่นแบบภาษีบำรุงท้องถิ่น ปัจจัยด้านการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่น แต่จากการวิจัยปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี มีผลการวิจัยที่แตกต่างจากงานอื่น ๆ คือ ปัจจัยเรื่องความต่อเนื่องของนโยบายการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่นจะเปลี่ยนแปลงตามผู้บริหารระดับสูง ซึ่งผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการศึกษาวิจัยได้ดังนี้

1. ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎระเบียบภาษีบำรุงท้องถิ่นของเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล ผลของการวิจัยสรุปได้ว่า เจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี มีการศึกษาข้อมูลด้านกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับภาษีบำรุงท้องถิ่นที่มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ อยู่เสมอ ๆ อาจจะเป็นเพราะว่ากฎระเบียบของภาษีบำรุงท้องถิ่นมีจำนวนมากและมีรายละเอียดปลีกย่อยมากมาย ซึ่งเจ้าหน้าที่จะต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของกฎหมายและสามารถอธิบายเพื่อไขข้อข้องใจให้กับประชาชนผู้เสียภาษีเข้าใจได้ รองลงมาคือเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิงมีความรู้ความเข้าใจในการตรวจสอบและจัดทำบัญชีผู้เสียภาษีที่อยู่ในเกณฑ์เสียภาษีในปีงบประมาณ และองค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิงมีการจัดอบรมเจ้าหน้าที่ด้านการจัดเก็บอยู่เป็นประจำ จึงทำให้มีความรู้ความเข้าใจขั้นตอนและวิธีการในการปฏิบัติการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของรินดา ทองสงคราม¹ จากผล

¹รินดา ทองสงคราม, “แนวทางการพัฒนาการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลพังทวย อำเภอหน้าพอง จังหวัดขอนแก่น,” (งานวิจัยปริญญามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2556), บทคัดย่อ.

การวิจัยพบว่าหากจะทำให้การจัดเก็บภาษีรายได้ในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลพังทวย มีประสิทธิภาพและจัดเก็บได้มากขึ้น ควรบรรจุโครงการที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บรายได้ไว้ในแผนงบประมาณดังนี้ 1. โครงการฝึกอบรมหลักสูตร “การจัดเก็บรายได้” 2. โครงการจัดซื้อคอมพิวเตอร์ 3. โครงการจัดทำแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สิน 4. โครงการบริการเต็มที่จัดเก็บภาษีถึงบ้าน 5. โครงการเพิ่มแรงจูงใจในการจัดเก็บรายได้ รวมงบประมาณทั้งสิ้น 1,035,000 บาท ซึ่งหากดำเนินการตามโครงการดังกล่าวแล้วจะทำให้การจัดเก็บภาษีรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลพังทวยมีประสิทธิภาพมากขึ้นในอนาคต

2. ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีบำรุงท้องถิ่นของผู้เสียภาษีมีผลกระทบมากที่สุด เมื่อศึกษาวิจัยแล้วพบว่า ประชาชนผู้เสียภาษีในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ส่วนใหญ่ขาดความรู้ความเข้าใจในด้านอัตราภาษีบำรุงท้องถิ่น ไม่รู้ว่าทรัพย์สินประเภทใดที่ต้องเสียภาษีและต้องเสียภาษีประเภทใด ส่วนผู้ประกอบการท้องถิ่นเห็นว่าอัตราภาษีโรงเรือนและที่ดินที่เรียกเก็บในอัตราร้อยละ 12.5/ต่อปี เป็นอัตราที่สูงเกินไปและต้องเสียภาษีซ้ำซ้อน หมายความว่า ตอนที่ประชาชนผู้เสียภาษีทำงานมีรายได้ก็ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาไปแล้ว เมื่อนำเงินที่ได้จากการทำงานมาประกอบธุรกิจท้องถิ่นก็ยังต้องเสียภาษีโรงเรือนและที่ดินและต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาอีก ส่วนประชาชนที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม เช่น ทำนา ทำสวน ทำไร่ ไม่ค่อยสนใจเรื่องการเสียภาษีท้องถิ่นที่เพราะเห็นว่าตนเองไม่ได้รับประโยชน์โดยตรงจากองค์การบริหารส่วนตำบลเท่าที่ควร ส่วนผู้ประกอบการร้านอาหารจะเสียภาษีป้ายและอาจจะต้องเสียค่าใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพเพราะทางองค์การบริหารส่วนตำบลแจ้งว่าในการประกอบกิจการร้านอาหารจะต้องมีการทิ้งน้ำเสียลงสู่ท่อน้ำทิ้งสาธารณะ แต่ผู้ประกอบการร้านอาหารยังไม่ได้เสียค่าใบอนุญาตนี้ เนื่องจากผู้ประกอบการขอผ่อนผันเพราะขายอาหารไม่ดี ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของสมฤทัย มานิตย์² ได้ทำการค้นคว้าอิสระเรื่องปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่นของเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดสิงห์บุรี ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่นของเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดสิงห์บุรีมีทั้งหมด 5 ด้าน โดยเรียงลำดับปัญหาที่มีผลกระทบจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎระเบียบภาษีท้องถิ่นของผู้เสียภาษี 2) ปัจจัยด้านเอกสารการยื่นภาษีบำรุงท้องถิ่น 3) ปัจจัยด้านการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่น 4) ปัจจัยด้านการบริการและประชาสัมพันธ์ 5) ปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบภาษีส่วนท้องถิ่นของเจ้าพนักงาน

² สมฤทัย มานิตย์, “ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่นของเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดสิงห์บุรี,” (การค้นคว้าอิสระปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต, วิชาเอกการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, 2554), บทคัดย่อ.

บริหารส่วนตำบล และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของนุจรีญ วงสุภาพ³ เรื่องสภาพและปัญหาในการจัดเก็บภาษีองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป้อม อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งผลการวิจัยพบว่า 1) โดยรวมประชาชนมีความคิดเห็นต่อสภาพในการจัดเก็บภาษีภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ประชาชนที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษาและรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการจัดเก็บภาษีโดยรวมไม่แตกต่างกัน และประชาชนที่มีสถานภาพและอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพการจัดเก็บภาษีโดยรวมแตกต่างกัน และ 3) ปัญหาการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป้อม อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้แก่ขาดการสร้าง ความเข้าใจที่ดีในการจัดเก็บภาษี ขาดช่องทางการประชาสัมพันธ์ที่ทันสมัยและทั่วถึง และภาษีที่จัดเก็บมีหลายประเภทและมีความซับซ้อน

ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถื่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง ซึ่งปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีบำรุงท้องถื่นของผู้เสียภาษีนั้นตรงกับหลักเกณฑ์ที่ดีในการจัดเก็บภาษีในเรื่องหลักความแน่นอน (certainly) ซึ่งในการบริหารการจัดเก็บภาษีนั้น กฎหมายที่ใช้ในการจัดเก็บภาษีทุกประเภทจะต้องมีความแน่นอนและเป็นที่ยึดมั่นแก่ผู้เสียภาษีทุกคน กล่าวคือ ภาษีทุกประเภทจะต้องเป็นที่ยึดมั่นและมีความแน่นอนในเรื่องของฐานภาษีและอัตราภาษีไม่ควรมีการเปลี่ยนแปลงบ่อย ๆ มีระยะเวลาที่แน่นอนในการเรียกเก็บภาษีนั้น ๆ และมีวิธีการในการเรียกเก็บภาษีที่ชัดเจน ซึ่งหลักความแน่นอนเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวจะทำให้ผู้เสียภาษีมีความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีที่ตนจะต้องเสีย พร้อมกันนั้นจะช่วยทำให้การบริหารการจัดเก็บง่ายขึ้น ถ้าหากการจัดเก็บบางประเภทขาดความแน่นอนหรือมีความกำกวมแล้วจะทำให้การจัดเก็บทำได้ลำบาก และอาจเป็นช่องทางก่อให้เกิดการทุจริตและความไม่เป็นธรรมแก่ผู้เสียภาษี

3. ปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์และการสื่อสาร ทางองค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี มีการจัดประชุมเรื่องการชำระภาษีให้กับตัวแทนชุมชนเพื่อกระจายข่าวไปสู่ประชาชนผู้มีหน้าที่เสียภาษี เนื่องจากเห็นความสำคัญของการชำระภาษีจึงจำเป็นต้องมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับรู้แต่การรับรู้ของประชาชนผู้เสียภาษียังไม่ทั่วถึง ผู้วิจัยคิดว่าอาจจะเนื่องมาจากผู้ประกอบการรายที่ประกอบธุรกิจอยู่ในองค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ไม่ได้อยู่ดูแลธุรกิจด้วยตนเองแต่ให้ผู้อื่นเป็นผู้ดูแลแทนซึ่งผู้ดูแลอาจจะไม่ได้แจ้งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการชำระภาษีให้กับเจ้าของธุรกิจได้รับทราบ จึงทำให้การจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถื่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอหนองแค จังหวัด

³ นุจรีญ วงสุภาพ, “สภาพและปัญหาในการจัดเก็บภาษีองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป้อม อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา,” *วารสารวิจัยราชภัฏกรุงเทพฯ* 3, ฉ.1 (มกราคม 2559), 61.

สระบุรี ไม่ตรงตามเป้าหมาย ส่วนเรื่องป้ายประชาสัมพันธ์ทางองค์การบริหารส่วนตำบลมีการขึ้นป้ายประชาสัมพันธ์เฉพาะในเขตชุมชนและติดตั้งที่องค์การบริหารส่วนตำบลเท่านั้น ทำให้ประชาชนที่อยู่ห่างไกลเขตชุมชนไม่ได้รับทราบข้อมูล ข่าวสาร และบางป้ายประชาสัมพันธ์ถูกต้นไม้บัง บางป้ายชำรุดอาจจะเนืองมาจากติดตั้งไว้นานแล้ว ทางองค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี มีเครื่องมือและเทคโนโลยีที่จะช่วยในการประชาสัมพันธ์และมีการจัดทำเอกสาร แผ่นพับ โปสเตอร์ เชิญชวนเพื่อให้ไปชำระภาษีบำรุงท้องถิ่น แต่การแจกจ่ายเอกสารเหล่านี้ก็ยังไม่สามารถแจกจ่ายได้ทั่วถึง เนื่องจากว่าเป็นการแจกแบบฝากให้ประชาชนผู้เสียภาษีไปแจกกับผู้เสียภาษีคนอื่น แต่ประชาชนบางคนที่ได้รับเอกสารมาก็ไม่ได้แจกเนื่องจากเห็นว่าไม่ใช่หน้าที่ของตน ในบางกรณีมีการแจกซ้ำหมายความว่า ได้รับแล้วก็ได้รับอีกส่วนคนที่ไม่ได้รับก็ไม่ได้รับเลย จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้ศึกษาวิจัยเห็นว่า การประชาสัมพันธ์และการสื่อสารมีผลต่อการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่นเป็นอย่างมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจันทิมา สังขดิษฐ์⁴ ได้ทำการศึกษาเรื่องปัญหาการชำระภาษีท้องถิ่น : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลจอมทอง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก จากการศึกษาวิจัยพบว่าประชาชน ส่วนใหญ่มีปัญหาด้านการประชาสัมพันธ์เป็นอันดับแรก รองลงมาคือบรรยากาศที่เอื้ออำนวยในการปฏิบัติตามกฎหมายภาษีท้องถิ่น ประชาชนส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีในการชำระภาษี ขณะที่ประชาชนที่มีทัศนคติไม่แน่ใจในการชำระภาษีเป็นกลุ่มที่มีปัญหาในการชำระภาษีมากที่สุด อาจมีสาเหตุจากปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันหรือทัศนคติต่อการชำระภาษีที่แตกต่างกัน เช่น ประชากรที่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรีเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องของภาษีบำรุงท้องถิ่น จึงทำให้ประชากรกลุ่มนี้มีข้อสงสัยในการชำระภาษีมากกว่ากลุ่มที่ไม่มีความรู้ หรือไม่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการชำระภาษี

ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี คือ ปัญหาด้านการประชาสัมพันธ์และการสื่อสาร ซึ่งตรงกับหลักเกณฑ์การประชาสัมพันธ์และการสื่อสารที่ดี คือการติดต่อสื่อสารและประชาสัมพันธ์ไปยังประชาชนกลุ่มเป้าหมายให้ประสบความสำเร็จได้นั้น จำเป็นต้องเลือกใช้สื่อเป็นตัวกลางในการสื่อสาร เช่น สื่อสารด้วยคำพูด สื่อสิ่งพิมพ์ เช่น แผ่นพับ ใบปลิว หนังสือเผยแพร่เล่มเล็ก ๆ เอกสารแนะนำ ประกอบ แผ่นโฆษณา สื่อทางด้านแสงและเสียง เช่น วิทยุกระจายเสียง การสื่อประเภทกิจกรรมเช่น เป็นกิจกรรมร่วมกับชุมชน หรือประชาชนที่อาศัยอยู่ร่วมกัน เช่น กิจกรรมทางศาสนาต่าง ๆ กิจกรรม

⁴จันทิมา สังขดิษฐ์, “ ปัญหาการชำระภาษีท้องถิ่น : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลจอมทอง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก, (การศึกษาค้นคว้าปริญญามหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2555), บทคัดย่อ.

ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเป็นต้น การสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ที่ดีนั้นสามารถแก้ปัญหาข้อขัดแย้งได้ เนื่องจากสามารถหาข้อยุติและหาแนวทางในการปฏิบัติร่วมกันเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์

4. ปัจจัยด้านเอกสารการยื่นแบบภาษีบำรุงท้องถิ่น เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ได้จัดทำแบบแสดงรายการชำระภาษีที่เข้าใจยากและกรอกข้อมูลค่อนข้างยาก อาจเป็นเพราะว่าเอกสารเป็นภาษากฎหมายทำให้ประชาชนทั่ว ๆ ไปไม่ค่อยเข้าใจ และไม่มีตัวอย่างการกรอกข้อมูล ส่วนเอกสารที่ใช้ยื่นภาษีมียังจำนวนมากและต้องยื่นเอกสารซ้ำ ๆ ทุกปี ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิงที่มีปัญหาส่วนใหญ่เห็นว่าสาเหตุมาจากขาดการนำเทคโนโลยีมาช่วยในการปฏิบัติงาน เช่น การเก็บข้อมูลพื้นฐานหรือข้อมูลเดิมของผู้เสียภาษีในเรื่องการประกอบธุรกิจว่าธุรกิจนั้น ๆ ตั้งอยู่ตรงไหนขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี และมีเอกสารใดบ้างที่ได้ยื่นไปแล้ว ซึ่งสอดคล้องกับการสัมมนาหัวข้อ “ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้เข้าร่วมประชุมกลุ่มข้าราชการ”⁵ ซึ่งเป็นข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้เข้าร่วมสัมมนา กลุ่มภาคเอกชน กลุ่มวิชาชีพบัญชีและกฎหมาย มีความคิดเห็นว่าร่างประมวลยังไม่ค่อยเข้าใจในโครงสร้าง แต่น่าจะใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายขึ้น ระเบียบการปฏิบัติค่อนข้างยุ่งยาก จึงควรออกระเบียบให้ปฏิบัติได้ง่าย ไม่ซับซ้อนถ้าหากจำเป็นต้องใช้ภาษากฎหมายควรจะทำอีกเล่มเพื่ออธิบายยกตัวอย่างและตีความให้ประชาชนทั่วไปที่ไม่ได้จบด้านกฎหมายโดยตรงได้เข้าใจไปในทางเดียวกัน สามารถปฏิบัติได้ถูกต้องทั้งผู้ปฏิบัติและผู้ออกกฎหมาย

ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ซึ่งปัจจัยด้านเอกสารการยื่นแบบภาษีบำรุงท้องถิ่นนั้นมีความสอดคล้องกับลักษณะของภาษีอากรที่ดี ด้านการอำนวยความสะดวกให้ผู้เสียภาษี เช่น การใช้ภาษาที่อ่านเข้าใจง่าย เอกสารไม่มากเกินไป ใช้วิธีการที่ง่ายไม่ยุ่งยากซับซ้อนเพื่อไม่ให้ผู้เสียภาษีเกิดความเบื่อหน่ายหรือให้ผ่อนชำระได้ในกรณีที่ต้องเสียภาษีเป็นจำนวนมาก เป็นต้น

5. ปัจจัยด้านการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่น ทางองค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ได้มีการจัดเจ้าหน้าที่ที่สามารถให้คำปรึกษาด้านการชำระภาษีไว้ให้ประชาชนผู้เสียภาษีในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี เพื่อไขข้อข้องใจเกี่ยวกับภาษีบำรุงท้องถิ่น เนื่องจากทางองค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิงได้เห็นความสำคัญของการชำระภาษีว่าการชำระภาษีบำรุงท้องถิ่นเป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อน จึงจำเป็นต้องให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการชำระภาษีให้ประชาชนได้รับทราบอย่างไรข้อสงสัย ส่วนสถานที่รับชำระภาษีไม่ค่อยสะดวกเพราะคับแคบเกินไป ไฟไม่ค่อยสว่าง มีที่พักรถระหว่างรอชำระภาษีน้อย มี

⁵ กรมสรรพากร, www.rd.go.th/download/PramualProj (สืบค้นเมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2560).

ผู้เอกสารต่าง ๆ มากมายดูแล้วไม่สบายตา ส่วนเคาน์เตอร์ที่ใช้ในการจัดเก็บภาษีสูงเกินไปเมื่อประชาชนเข้าไปเสียภาษีทำให้มองไม่เห็นเจ้าหน้าที่ และใช้เวลาในกระบวนการชำระภาษีนานเกินไป ส่วนจำนวนเจ้าหน้าที่มีเพียงพอกับผู้ใช้บริการและเจ้าหน้าที่ให้การต้อนรับดี มีน้ำดื่มเย็น ๆ ให้บริการ ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของนฤมล เจริญเจริญ⁶ ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของประชาชนในการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลหน้าประดู่ ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลหน้าประดู่ อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี พบว่าด้านการจัดเก็บภาษีควรมีการปรับปรุงด้านการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้วยการติดตั้งป้ายประชาสัมพันธ์การเสียภาษีไว้ภายในหมู่บ้านเพื่อให้ประชาชนได้ทราบข้อมูล จัดหน่วยประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่และให้มีการประชาสัมพันธ์เสียงตามสายของหมู่บ้านเพื่อชี้แจงข้อมูลและรายละเอียดเกี่ยวกับภาษีบำรุงท้องถิ่น พร้อมเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผนและกำหนดแนวทางในการเสียภาษี ส่วนปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี คือปัจจัยด้านการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่นนี้ผ่านทางองค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี มีการจัดเจ้าหน้าที่ที่สามารถให้คำปรึกษาด้านการชำระภาษีไว้ให้ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการประชาสัมพันธ์ที่ดีเพราะประชาชนบางกลุ่มยังเข้าใจผิดคิดว่าการเสียภาษีโรงเรือนและที่ดินเป็นการเก็บโดยกรมสรรพากรและเป็นภาษีประเภทเดียวกับที่จ่ายให้กับกรมสรรพากรทุกปี จึงเข้าใจว่าเป็นการจัดเก็บภาษีซ้ำซ้อน ซึ่งเจ้าหน้าที่จำเป็นต้องอธิบายว่าภาษีโรงเรือนและที่ดินเป็นภาษีที่ท้องถิ่นจัดเก็บเอง ซึ่งท้องถิ่นในที่นี้หมายถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามรัฐธรรมนูญ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพฯ และเมืองพัทยา เมื่อเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินรายได้ทั้งหมดเป็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะนำภาษีที่ได้มาใช้พัฒนาท้องถิ่นของตน ส่วนภาษีที่จัดเก็บโดยกรมสรรพากรนั้นเป็นรายได้ที่ส่งให้กับรัฐบาลกลางเพื่อนำไปบริหารประเทศในส่วนรวม

6. ปัจจัยเรื่องความต่อเนื่องของนโยบายการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่น จากการศึกษาวิจัยพบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ประสบปัญหาเรื่องนโยบายการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่น เพราะประชาชนผู้เสียภาษีในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี บางส่วนเห็นว่าการเปลี่ยนผู้บริหารในแต่ละยุคแต่ละสมัยทำให้ต้องเสียภาษีท้องถิ่นในจำนวนที่แตกต่างกัน หมายความว่าผู้บริหารบางสมัยจะเก็บภาษีบำรุง

⁶ นฤมล เจริญเจริญ, “ความคิดเห็นของประชาชนในการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลหน้าประดู่ : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลหน้าประดู่ อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี” (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารงานท้องถิ่น สาขาวิชาการบริหารงานท้องถิ่น คณะรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2550), บทคัดย่อ.

ท้องถิ่นตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งประชาชนต้องเสียภาษีเต็มอัตราทำให้การจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่นมีประสิทธิภาพมากขึ้น บางสมัยจะยืดหยุ่นตามคำร้องขอของประชาชนผู้เสียภาษีทำให้การจัดเก็บภาษีมีประสิทธิภาพลดลง แต่ความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลกับประชาชนผู้เสียภาษีมี่ความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน การที่ผู้บริหารบางสมัยไม่กล้าที่จะจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่นตามที่กฎหมายกำหนดไว้ หรือไม่มีนโยบายที่จะขยายฐานภาษีบำรุงท้องถิ่นอาจจะเนื่องมาจากเกรงว่าจะสูญเสียฐานเสียงของตน ซึ่งสอดคล้องกับการสัมภาษณ์หัวข้อ “ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม”⁷ ของผู้เข้าร่วมประชุมกลุ่มข้าราชการ ซึ่งเป็นข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้เข้าร่วมสัมมนากลุ่มวิชาชีพบัญชี/กฎหมาย เป็นความเห็นของท่านวิทยากรอาจารย์เดชอุดม ไกรฤทธิ์ ในเรื่องของควรมีการปรับปรุงในส่วนองจริยธรรมของบุคคลควบคู่ไปกับตัวบทกฎหมายประมวลรัษฎากร เพราะปัจจุบันส่วนมากให้อำนาจในการให้บุคคล (เจ้าหน้าที่, พนักงาน) มีอำนาจในการประเมินและมีบรรทัดฐานในการพิจารณาและกำหนดกฎเกณฑ์มาใช้ประเมินโดยใช้ลักษณะสามัญสำนึกส่วนตัว และในบางกรณีที่เป็นเรื่องเดียวกัน อาจจะมีข้อสรุปที่แตกต่างกัน ซึ่งควรมีการอบรมให้กับผู้ดูแลจัดเก็บภาษีมีความรู้และแนวทางในการปฏิบัติงานในทิศทางเดียวกัน (บางคนและบางสถานการณ์เท่านั้น)

ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ในเรื่องความต่อเนื่องของนโยบายการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่น นั้น มีความสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ที่ดีในการเก็บภาษีของ อัดัม สมิธ ในเรื่องหลักของความยืดหยุ่น ซึ่ง หลักการจัดเก็บภาษีที่ดีนั้นควรเป็นภาษีที่มีความยืดหยุ่นและปรับเปลี่ยนไปตามภาวะเศรษฐกิจของประเทศ หากรายได้ของประชาชนมากขึ้นก็จะเก็บภาษีได้มากขึ้น หรือหากรายได้ของประชาชนลดลงก็จะเก็บภาษีได้น้อยลงซึ่งจะเป็นการบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนผู้เสียภาษี

⁷ กรมสรรพากร, www.rd.go.th>download>PramualProj (สืบค้นเมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2560).

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

จากกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานว่ามีปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง ดังนี้ 1. ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีท้องถิ่น 2. ปัจจัยด้านเอกสารการยื่นแบบภาษีบำรุงท้องถิ่น 3. ปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์และการสื่อสาร 4. ปัจจัยด้านการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่น

จากผลการศึกษาวิจัยจึงทำให้ทราบว่ายังมีปัจจัยเพิ่มมาอีก 1 ปัจจัย คือปัจจัยเรื่องความต่อเนื่องของนโยบายการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่น ซึ่งจะมีการเปลี่ยนแปลงตามผู้บริหารระดับสูงที่มีการหมุนเวียนเข้ามาบริหารตามวาระแต่ผู้บริหารระดับสูงก็ไม่ได้ตัดสินใจเพียงลำพังคนเดียวจะมีการประชุมหารือข้อสรุปกับผู้ร่วมงานที่เกี่ยวข้องทุกครั้ง

จากการศึกษาวิจัยสามารถเรียงลำดับปัจจัยที่มีผลกระทบจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ คือ ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีท้องถิ่นของผู้เสียภาษีเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบมากที่สุด รองลงมาคือ ปัญหาด้านการขาดการประชาสัมพันธ์และการสื่อสาร ปัจจัยด้านเอกสารการยื่นแบบภาษีบำรุงท้องถิ่น ปัจจัยด้านการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่นและปัจจัยเรื่องความต่อเนื่องของนโยบายการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่นของผู้บริหารระดับสูง ส่วนปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบภาษีบำรุงท้องถิ่นของเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีผลกระทบต่อการจัดเก็บภาษีแต่อย่างใด นอกนั้นเป็นปัจจัยที่เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้การจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่นไม่ได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ จึงจำเป็นต้องหาแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่น เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิงเพื่อให้การจัดเก็บได้ตรงตามเป้าหมาย

5.2 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากผลการศึกษาวิจัย เรื่องปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ผู้วิจัยขอเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาเรื่องการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่นที่ได้ไม่ตรงตามเป้าหมายดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเรื่องความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎระเบียบภาษีบำรุงท้องถิ่น เนื่องจากรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี มีรายได้จากภาษีบำรุง

ท้องถิ่นเป็นรายได้หลัก จึงจำเป็นต้องให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎระเบียบภาษีบำรุงท้องถิ่นกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมด เพื่อที่จะทำให้การจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่นได้ตรงตามเป้าหมายโดยแบ่งความรู้ความเข้าใจ ดังต่อไปนี้

1.1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎระเบียบภาษีบำรุงท้องถิ่นของเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ถึงแม้ว่าปัจจัยด้านนี้จะไม่มีความกระทบต่อการจัดเก็บเพราะเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องกฎระเบียบภาษีบำรุงท้องถิ่นเป็นอย่างดีสามารถอธิบายเพื่อไขข้อข้องใจให้กับประชาชนผู้เสียภาษีเข้าใจได้ แต่ผู้ศึกษาวิจัยมีความคิดเห็นว่าการระเบียบเกี่ยวกับภาษีบำรุงท้องถิ่นมีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขบ่อยครั้ง ดังนั้นเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่นให้ได้ตามเป้าหมาย ควรจัดทำโครงการการเพิ่มศักยภาพของการจัดเก็บภาษีให้เจ้าหน้าที่ทุกระดับที่เกี่ยวข้องและควรรหาแนวทางขยายฐานภาษีเพื่อให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีรายได้เพิ่มขึ้นเพื่อนำรายได้นั้นมาพัฒนาความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและสังคม พร้อมทั้งส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิงให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

1.2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีบำรุงท้องถิ่นของผู้เสียภาษีในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี จากการศึกษาวิจัยพบว่าประชาชนผู้ที่มีหน้าที่เสียภาษีในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิงขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีบำรุงท้องถิ่น เนื่องจากประชาชนมีการศึกษาไม่สูงนักและภาษีบำรุงท้องถิ่นมีหลายชนิดและมีอัตราภาษีหลายอัตรา ทำให้ประชาชนไม่สามารถจดจำได้ทั้งหมด ดังนั้นผู้ศึกษาวิจัยมีความคิดเห็นว่าการเสริมหลักสูตรการเรียนการสอนเกี่ยวกับภาษีบำรุงท้องถิ่นให้กับโรงเรียนที่อยู่ในเขตการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง เพื่อให้นักเรียนได้รับรู้และเข้าใจเกี่ยวกับภาษีบำรุงท้องถิ่นและจะได้ชี้แจงกับผู้ปกครองให้รับทราบในเรื่องประโยชน์ที่จะได้รับจากการชำระภาษีบำรุงท้องถิ่นว่าภาษีนี้นำมาพัฒนาท้องถิ่นของตนเองแทบทั้งสิ้น และควรมีการสอบถามความต้องการของประชาชนในเรื่องการบริการสาธารณะว่าประชาชนต้องการด้านใดบ้าง เพราะในบางกรณีทางองค์การบริหารส่วนตำบลจัดบริการสาธารณะให้แต่ประชาชนไม่ต้องการ เช่น การจัดหาถังขยะให้กับประชาชนที่ปลูกบ้านอยู่กลางทุ่งนาซึ่งมีขยะไม่มากและประชาชนสามารถจัดการด้วยตัวเองได้ และควรปรับปรุงบริการสาธารณะที่มีอยู่แล้วอย่างไรบ้าง พร้อมทั้งสอดแทรกความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประโยชน์ที่จะได้รับจากการเสียภาษีบำรุงท้องถิ่น

1.3 ความรู้ความเข้าใจของเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี เกี่ยวกับขั้นตอนการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่นจากการศึกษาวิจัยพบว่าขั้นตอนในการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่นที่ยุ่งยากและใช้เวลานาน ดังนั้นผู้ศึกษาวิจัยมีข้อเสนอแนะว่าควรนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดเก็บและเผยแพร่ข้อมูล โดยเริ่มตั้งแต่ขั้นทะเบียน

ผู้เสียภาษีในปีงบประมาณนั้น ๆ สํารวจผลการประกอบธุรกิจตามสภาพความเป็นจริง ประเมินอัตราภาษีตามที่กฎหมายกำหนดไว้และแจ้งให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีทราบ ซึ่งกระบวนการทั้งหมดนี้ทางองค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ควรจะสร้างกลุ่มเฟซบุ๊กหรือกลุ่มไลน์ สำหรับผู้ประกอบการที่มีอาชีพเดียวกันเพื่อสื่อสารและประชาสัมพันธ์พร้อมทั้งแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิงกับผู้มีหน้าที่เสียภาษีในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง หรือระหว่างผู้มีหน้าที่เสียภาษีในองค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิงด้วยกัน ส่วนการชำระภาษีควรเปิดช่องทางให้ชำระได้หลายช่องทาง เช่น ชำระทางไปรษณีย์ ชำระทางธนาคาร หรือโอนเงินเข้าบัญชีขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี หรือ หากจะไปชำระเองที่องค์การบริหารส่วนตำบลก็ยื่นเพียงแค่บัตรประชาชนใบเดียวแล้วสามารถชำระภาษีได้เลย เนื่องจากมีข้อมูลที่ได้ถูกบันทึกไว้ในระบบคอมพิวเตอร์เรียบร้อยแล้ว

2. ข้อเสนอแนะด้านการประชาสัมพันธ์และการสื่อสาร ผู้วิจัยมีความเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ควรจะชี้แจงถึงผลงานที่ได้ทำไปแล้วว่ามีอะไรบ้าง ใช้งบประมาณในการจัดทำจำนวนเท่าไร เพื่อแสดงให้ประชาชนผู้เสียภาษีเห็นว่าทางองค์การบริหารส่วนตำบลได้นำเงินไปใช้ในการพัฒนาชุมชนจริง ๆ และมีโครงการใดบ้างที่จะพัฒนาต่อไปในอนาคต พร้อมทั้งบอกเรื่องงบประมาณคร่าว ๆ ในโครงการนั้น ๆ ส่วนด้านขั้นตอนและวิธีการชำระภาษีควรจัดทำแผ่นพับแสดงรายละเอียดและกำหนดเวลาในการชำระภาษีโรงเรือนและที่ดินให้ชัดเจนพร้อมทั้งจัดส่งให้แก่ประชาชนในเขตของตนเพื่อให้ประชาชนได้รับทราบโดยทั่วกัน หรือติดป้ายประกาศตามบ้านของผู้ใหญ่บ้านในแต่ละหมู่บ้าน เพื่อให้ลูกบ้านได้รับทราบก่อนที่จะดำเนินการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่นอย่างน้อย 10 วัน และเพื่อเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนชำระภาษีบำรุงท้องถิ่นมากขึ้น ทางองค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิงควรจัดอบรมโครงการภาษีท้องถิ่นสัญจร เพื่อให้ความรู้แก่ประชาชนในเรื่องภาษีบำรุงท้องถิ่นให้ประชาชนเข้าใจและชำระภาษีได้ถูกต้อง พร้อมกันนั้นจำเป็นต้องสำรวจการรับรู้เกี่ยวกับภาษีท้องถิ่นของประชาชนเป็นประจำ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องภาษีบำรุงท้องถิ่นและเมื่อประชาชนมีความเข้าใจมากขึ้นอาจจะทำให้ประชาชนมาเสียภาษีบำรุงท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้น

3. ข้อเสนอแนะด้านการให้บริการที่ดีและสิ่งอำนวยความสะดวก จากการศึกษาวิจัยพบว่า ปัญหาด้านเอกสารการยื่นแบบภาษีบำรุงท้องถิ่น เรื่องแบบแสดงรายการชำระภาษีที่เข้าใจยาก และกรอกข้อมูลค่อนข้างยากนั้น ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าควรมีตัวอย่างการกรอกข้อมูลและควรมีเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำหรือจัดทำแบบฟอร์มที่เข้าใจง่ายทั้งผู้ที่จัดทำแบบฟอร์มและผู้เสียภาษีแต่ต้องมีข้อความที่ครบถ้วนสมบูรณ์ ส่วนเรื่องเอกสารที่มีจำนวนมากนั้นผู้วิจัยคิดว่าควรลดจำนวนเอกสารที่ใช้ยื่นภาษีที่ต้องยื่นซ้ำ ๆ ทุกปี ควรมีการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้และเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดเก็บข้อมูล ส่วนปัญหาเรื่องสถานที่คับแคบไม่สะดวก ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าอาจเป็น

เพราะติดปัญหาเรื่องงบประมาณจึงไม่สามารถขยายสำนักงานได้ จึงควรแก้ไขด้วยการลดขั้นตอนที่ไม่จำเป็นออกไปเพื่อให้การชำระภาษีใช้เวลาไม่มากนัก หรืออาจเพิ่มช่องทางในการชำระภาษีโดยการชำระผ่านธนาคาร ชำระทางอินเทอร์เน็ต ชำระทางไปรษณีย์หรือโอนผ่านเข้าบัญชีขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง เรื่องแสงสว่างที่มีไม่เพียงพอนั้นควรเพิ่มหลอดไฟเพื่อให้มีแสงสว่างเพิ่มมากขึ้น ส่วนเรื่องเคาน์เตอร์ที่สูงเกินไปนั้นควรจัดหาเคาน์เตอร์ที่ต่ำลงมาจะได้มองเห็นเจ้าหน้าที่ได้อย่างเด่นชัด

4. ข้อเสนอแนะเรื่องความต่อเนื่องของนโยบายการเสียภาษีบำรุงท้องถิ่นของผู้บริหาร เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี จะมีการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารเมื่อครบกำหนดตามวาระซึ่งผู้บริหารนี้จะมาจากการเลือกตั้งของประชาชน ผู้ศึกษวิจัยมีความคิดเห็นว่าผู้บริหารควรปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนดไว้ เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี มีรายได้จากการเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่นเป็นรายได้หลัก ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีความเข้มงวดในการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่นเพื่อให้การคลังมีความเข้มแข็ง มีความพร้อมที่จะพัฒนาท้องถิ่นให้มีความเจริญก้าวหน้า และการใช้จ่ายเงินในการพัฒนาต้องมีความเหมาะสมกับพื้นที่นั้นๆด้วย นอกจากนี้ผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิงควรมีนโยบายจัดการประชุมร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลกับประชาชน เพื่อรับรู้และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันในเรื่องแนวทางในการพัฒนาชุมชนอย่างไรให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ซึ่งความต้องการความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของประชาชนจะเป็นตัวที่ผลักดันให้เกิดการหางบประมาณเพื่อนำมาสนองความต้องการของประชาชนในชุมชน ทั้งนี้ทั้งนั้นก็เป็นการบังคับให้มีการจัดเก็บและชำระภาษีบำรุงท้องถิ่นทางอ้อมอีกด้วย นโยบายข้อสุดท้ายที่ผู้บริหารควรทำคือ การออกเยี่ยมประชาชนในเขตพื้นที่พร้อมทั้งจัดหน่วยบริการสาธารณสุขไปด้วย เพื่อเป็นการแสดงให้ประชาชนเห็นว่าผู้บริหารมีความสนใจในชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนอย่างแท้จริง

อย่างไรก็ตามการที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี จะสามารถเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่นได้มากขึ้นเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับผลงานการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบล หากประชาชนเห็นว่าเงินภาษีที่เสียไปนั้นได้ถูกนำมาพัฒนาให้ดีขึ้นและผู้เสียภาษีเองได้รับประโยชน์จากการเสียภาษีด้วยก็จะเป็นแรงจูงใจในการชำระภาษีเพิ่มมากขึ้น อีกประการหนึ่งคือเรื่องความเป็นธรรมในการชำระภาษี หากจะทำให้การจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่นบรรลุตามเป้าหมายได้นั้น ประชาชนทุกคนจะต้องได้รับความเป็นธรรมในระบบภาษีอย่างเท่าเทียมกันทุกคน ประการสุดท้ายคือ ความสามารถในการชำระภาษีของผู้เสียภาษี ซึ่งความสามารถในการชำระภาษีนั่นขึ้นอยู่กับสถานะเศรษฐกิจในช่วงเวลานั้น ๆ หากอยู่ในช่วงภาวะเศรษฐกิจตกต่ำย่อมจะส่งผลกระทบต่อปริมาณการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่นได้เช่นเดียวกัน

5.3 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการในการค้นหาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่น โดยการมีส่วนร่วมระหว่างเจ้าหน้าที่ผู้จัดเก็บภาษีและผู้เสียภาษี
2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบปัญหาและอุปสรรคขององค์การบริหารส่วนตำบลอื่น ๆ เพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่นให้ได้ตรงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้
3. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการเสียภาษีบำรุงท้องถิ่น เพื่อนำผลการศึกษาวิจัยที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการจัดเก็บภาษีให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นและภาครัฐจะสามารถทราบถึงปัญหาที่แท้จริงของการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่น

รายงานการอ้างอิง

หนังสือและบทความในหนังสือ

กรมการปกครอง. “เศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง : แนวคิดและยุทธศาสตร์.” กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น : กรมการปกครอง, 2541.

ชุตินันต์ หน่อแก้ว. “ประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่.” *การประชุมเชิงวิชาการทางบริหารธุรกิจระดับชาติ, คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ครั้งที่ 1*, 2555.

นุจริญ วงสุภาพ. “สภาพและปัญหาในการจัดเก็บภาษีองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป้อม อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.” *วารสารวิจัยราชภัฏกรุงเก่า ปีที่ 3, ฉ.1* 2559.

สุพรรณษา สุขเจริญ. “ปัญหาการเสียภาษีโรงเรือนและที่ดินของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเชียงรากน้อย อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.” *วารสารวิทยาบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, ฉ.1* 2558.

สุธิดา อรรถนิมาตย์ และจิรวัดณ์ เจริญสุข. “ปัญหาการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงเกลือ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด.” *วารสารการเมืองการปกครอง, ปีที่ 4 ฉ. 2* 2557.

วิทยานิพนธ์

กัญยาวรรณธ์ กำเนิดสินธุ์. “ประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ของเทศบาล : ศึกษากรณีเทศบาลตำบลแหลมฟ้าผ่า อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ.” *งานวิจัยคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา*, 2555.

จันทิมา สังขดิษฐ์. “ปัญหาการชำระภาษีท้องถิ่น : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลจอมทอง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก.” *การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 2555.

นฤมล เจริญเจริญ. “ความคิดเห็นของประชาชนในการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลหน้าประตู : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนหน้าประตูอำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี.” *การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา*, 2550.

- นภาพร จตุบุตร. “ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลโพธิ์ทอง อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดร้อยเอ็ด.” สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2557.
- ประภาพร วงศ์สุบิน. “ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : การศึกษาเปรียบเทียบระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอแกลง จังหวัดระยอง.” ภาคนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี, 2558.
- เพ็ญญา ยันต์ชมพู. “กลยุทธ์การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลกรณีศึกษาเปรียบเทียบในจังหวัดขอนแก่น.” รายงานการศึกษาระดับปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น คณะรัฐประศาสนศาสตร์ วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2554.
- ภาวดี เกิดทุ่งยั้ง. “การศึกษาเพื่อวิเคราะห์ปัญหาการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินและภาษีบำรุงท้องที่ เปรียบเทียบกับร่างภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2555.
- รินดา ทองสงคราม. “แนวทางการพัฒนาการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลพังทวย อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น.” งานวิจัยปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2556.
- วาสนา ขอนทอง. “แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดกำแพงเพชร.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น คณะรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร, 2553.
- สมฤทัย มานิตย์. “ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ของเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดสิงห์บุรี.” การค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารธุรกิจ, วิชาเอกการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, 2554.
- สมพร มีวงศ์สม, รุ่งศรี คงสมบูรณ์, อัมพร สุขผ่อง, ชาญชัย จิตเหล่าอากรและบุญอนันต์ บุญสนธิ. “ปัญหาการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหมู อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี.” งานวิจัยปริญญาโทบริหารธุรกิจ, คณะรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์, 2555.

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

กรมสรรพากร. [http: www.rd.go.th>download>PramualProj](http://www.rd.go.th/download/PramualProj) (สืบค้นเมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2560).

สนทนา เรื่องหิรัญ. “ภาษีบำรุงท้องถิ่น.” <http://www.dusit.ac.th> (สืบค้นเมื่อวันที่ 12 เมษายน 2560).

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง. “ประวัติขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี.” [http: www.nongplingsaraburi.go.th](http://www.nongplingsaraburi.go.th) (สืบค้นวันที่ 3 เมษายน 2560).

Jintana Somsai. “ภาษีอากร.” <http://www.thaiblogonline.com/taxrdkhonkaen.blog?PostID=43043> (สืบค้นเมื่อวันที่ 30 มกราคม 2560).

แบบสัมภาษณ์ผู้อำนวยการกองคลัง

(ชื่อ.....)

1. ทาง อบต. จะรู้ได้อย่างไรว่าใครจะต้องเสียภาษีบ้าง
2. มีวิธีการประชาสัมพันธ์อย่างไรให้ผู้เสียภาษีรับทราบเกี่ยวกับการชำระภาษีว่าจะต้องชำระเมื่อไร จำนวนเท่าใด และสามารถชำระได้ที่ไหนบ้าง
3. มีการณรงค์เพื่อให้มีผู้เสียภาษีมาเสียภาษีเพิ่มขึ้นหรือไม่ อย่างไร
4. มีขั้นตอนการจัดเก็บภาษีอย่างไรบ้าง
5. มีเจ้าหน้าที่ที่ให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องภาษีบำรุงท้องถิ่นแก่ประชาชนหรือไม่ และมีวิธีการในการให้ความรู้อย่างไรบ้าง
6. มีการเข้าไปสำรวจหรือสอบถามผู้ดำเนินธุรกิจบ้างหรือไม่ว่าการดำเนินธุรกิจเป็นอย่างไรบ้าง และมีความถี่ในการเข้าไปสำรวจแค่ไหน
7. มีการจัดอบรมเจ้าหน้าที่ผู้จัดเก็บภาษีบ้างหรือไม่ อบรมที่ไหน ใครเป็นผู้อบรม
8. ในกรณีที่มีผู้ที่มิหน้าที่เสียภาษีไม่มาชำระภาษีตามระยะเวลาที่กำหนดทาง อบต. มีวิธีการจัดการอย่างไรบ้าง
9. ปัญหาหลักๆของผู้ที่ไม่เสียภาษีท้องถิ่นมีอะไรบ้าง
10. เมื่อเปลี่ยนนายก อบต. ทำให้นโยบายในการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่นเปลี่ยนแปลงหรือไม่อย่างไร

แบบสัมภาษณ์ผู้มีหน้าที่เสียภาษี (ชื่อ.....อายุ..... จบการศึกษา.....ประกอบธุรกิจ.....)

1. รู้เรื่องการเสียภาษีจากใคร รู้ได้อย่างไรว่าจะต้องเสียเมื่อไร จะเสียที่ไหน และจำนวนเงินเท่าไร
2. ทรัพย์สิน หรือธุรกิจอะไรบ้างที่จะต้องเสียภาษีและจะเสียภาษีประเภทใด
3. คุณคิดว่าการเสียภาษีบำรุงท้องถิ่นมีความสำคัญหรือไม่ อย่างไร
4. คุณรู้หรือไม่ว่าเงินภาษีนำไปใช้ทำอะไรบ้าง และจะรู้ได้อย่างไร
5. คุณเต็มใจที่จะชำระภาษีท้องถิ่นหรือไม่ เพราะอะไร
6. อัตราภาษีที่ชำระเป็นอย่างไรบ้าง (มากเกินไป น้อยเกินไป หรือเหมาะสมแล้ว)
7. เอกสารที่ใช้ในการยื่นชำระภาษีเป็นอย่างไรบ้าง เช่นมากไปหรืออ่านเข้าใจยาก
8. มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้จัดเก็บภาษีอย่างไรบ้าง
9. สถานที่ในการจัดเก็บเป็นอย่างไรบ้าง
10. มีเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำในการชำระภาษีหรือไม่

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ สกุล	นางวาสนา เมธาวรากุล
วัน เดือน ปีเกิด	22 กันยายน 2512
ที่อยู่	685 / 10 หมู่ 5 ตำบลพะยอม อำเภอวังน้อย จังหวัด พระนครศรีอยุธยา13170
การศึกษา	สำเร็จการศึกษารัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การเมืองการปกครอง) สาขาวิชาการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปี พ.ศ. 2559
ประสบการณ์ทำงาน	พ.ศ. 2533 ถึง พ.ศ. 2546 บริษัทมัตสึชิตะอิเล็กทรอนิกส์เวริค จำกัด พ.ศ. 2546 ถึงปัจจุบันประกอบธุรกิจส่วนตัว

